

SVEIO KONTROLLUTVAL

MØTEINNKALLING

Dato: tirsdag 30. januar 2018

Tid: kl. 18.00

Sted: Kommunestyresalen, Sveio kommunehus

Forfall meldes til: Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS tlf 52 75 73 50, som sms til mobiltlf. 959 86 979, eller på e-post: post@kontrollutvalgene.no

Medlem som må melde forfall eller meiner seg ugild, må gi melding om dette så tidleg som råd er. Varamedlemmer vert innkalla særskilt. Saker merka *Ikkje offentleg jamfør off. l.*, blir berre sendt internt. Sakskartet elles vil bli lagt ut på kommunen si nettside og på www.kontrollutvalgene.no.

Sakliste:

- 1/18 Godkjenning av protokoll frå møtet 07.11.17
- 2/18 Prosjektplan – forvaltningsrevisjon - «Saksførebuing og vedtaksoppfølging»
- 3/18 Deltaking i selskapskontroll - Karmsund Havn IKS
- 4/18 Kontrollutvalet si årsmelding 2017
- 5/18 Referat- og orienteringssaker 30.01.18

Eventuelt

Sveio/Aksdal, 23.01.18

Olav Haugen
leiar (sign.)

Toril Hallsjø
dagleg leiar/utvalssekretær

Kopi:	Ordførar	(møte- og talerett)
	Revisor	(møte- og talerett)
	Rådmann	(invitert)
	Varamedlemmer	(til orientering)
	Presse/publikum	

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	30.01.18	01/18
Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	033	

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTET 07.11.17

Vedlegg: Protokoll frå møtet 07.11.17

Saksorientering:

Utkast til protokoll frå kontrollutvalet sitt møte 07.11.17 følgjer vedlagt. Protokollen er gjennomlest og godkjent av leiar i etterkant av møtet og oversendt kommunen slik han ligg føre.

SEKRETARIATET SITT FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokoll frå møtet i kontrollutvalet 07.11.17 blir godkjent slik han ligg føre.

Aksdal, 23.01.18

Toril Hallsjø

Dagleg leiar/utvalssekretær

SVEIO KONTROLLUTVAL

PROTOKOLL

Tysdag 7. november 2017 blei det halde møte i Sveio kontrollutval under leiing av utvalsleiar Olav Haugen.

MØTESTAD:	Kommunestyresalen
MØTESTART/-SLUTT:	kl.18.00 – kl. 19.55
MØTANDE MEDLEMMER:	Olav Haugen (KrF), Hans Christian Andersen (FrP), Torill Hagland (H) og Heidi Selsås (A)
MØTANDE VARAMEDLEMMER:	Helga Reinertsen (Sp)
FORFALL:	Gustav Eidsvåg (FrP)
FRÅ SEKRETARIATET MØTTE:	Dagleg leiar/utvalssekretær Toril Hallsjø, Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
FRÅ REVISJONEN MØTTE:	Revisor Else Holst-Larsen, Deloitte AS Forvaltn.revisor Ingrid Kalsnes i sak 16/17
FRÅ ADMINISTRASJONEN MØTTE:	Rådmann Jostein Førre t.o.m. sak 17/17 kl.19.00
MERKNADER TIL INNKALLING:	Ingen
MERKNADER TIL SAKLISTE:	I sak 20/17 blei pkt. 32 og 33 lagt til.

Utvalsleiar ønskte den nye rådmannen og forvaltningsrevisor spesielt velkommen.

FØLGJANDE SAKER BLEI HANDSAMA:

SAK 15/17 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTE 12.09.17

Sekretariatet si innstilling:

Protokollen frå møtet i kontrollutvalet 12.09.17 blir godkjent slik han ligg føre.

Handsaming i kontrollutvalet 07.11.17:

Utvalet hadde ingen merknader.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 07.11.17:

Protokollen frå møtet i kontrollutvalet 12.09.17 blir godkjent slik han føre.

SAK 16/17 VAL AV NYTT FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT FOR 2018 – TINGING AV PROSJEKTMANDAT

Sekretariatet si innstilling:

Sveio kontrollutval ber Deloitte AS om å legge fram utkast til prosjektmandat på forvaltningsrevisjonsprosjektet "....." til neste møtet på nyåret 2018.

Sveio kontrollutval er positiv til ein invitasjon til felles selskapskontroll om Karmsund Havn IKS. Sveio kontrollutval gjer utvalsleiar fullmakt til å godkjenne den prosjektplan som Karmøy kontroll- og kvalitetsutval vel.

Handsaming i kontrollutvalet 07.11.17:

Utvalsleiar innleia. I følgje han kunne utvalet anten følgje planen ved å velje prosjekt nr 2 i planen eller fråvike planen med å velje eit anna prosjekt. Rådmannen viste til at nyleg rapport om internkontroll vil også system for vedtaksoppfølging bli inkludert. Han meinte difor prosjekt på dette ikkje var naudsynt.

Utvalsleiar gav uttrykk at han ønskte å følgje planen. Han viste til kommentarar som hadde kome fram under gårsdagens kommunestyremøte, samt at planen var vedteken av kommunestyret. Forvaltningsrevisor gjorde så greie for kva prosjektet kunne innehalde. Utvalet støtta utvalsleiar sitt syn.

Når det gjaldt selskapskontroll stilte utvalet seg positiv til eit fellesprosjekt og fullmakt til utvalsleiar til å godkjenne prosjektmandat.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 07.11.17:

Sveio kontrollutval ber Deloitte AS om å legge fram utkast til prosjektmandat på forvaltningsrevisjonsprosjektet "Vedtaksoppfølging." til neste møtet på nyåret 2018.

Sveio kontrollutval er positiv til ein invitasjon til felles selskapskontroll om Karmsund Havn IKS. Sveio kontrollutval gjer utvalsleiar fullmakt til å godkjenne den prosjektplan som Karmøy kontroll- og kvalitetsutval vel.

SAK 17/17 RÅDMANNEN SITT FRAMLEGG TIL BUDSJETT 2018 OG ØKONOMIPLAN 2018-2021

Sekretariatet si innstilling:

Kontrollutvalet tar rådmannen sitt budsjettframlegg til Sveio kommune sitt budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021 til orientering.

Handsaming i kontrollutvalet 07.11.17:

Rådmann Jostein Førre orienterte og viste nøkkeltal og hovudpunkta i sitt framlegg. Framlegget var presentert for kommunestyret dagen før. Det er eit stramt budsjett med berre 5,7 mill. kr i netto driftsresultat i 2018. Det utgjer 1,25 %, men burde vore på minst 1,75 %. Siste år i økonomiplanen viser negativt netto driftsresultat. På bakgrunn av tidlegare vedtak er det sett opp eit ekspansivt investeringsbudsjett/plan (Sveio skule og nytt badeanlegg). Han viste til at mykje spanande er under planlegging i Sveio (Vikingland, Sveioåsen, Økland-senteret og IKT-samarbeid på Haugalandet). Han peika på at innan barnehagane ville det vere mest å hente økonomisk ved omorganisering til større einingar.

Han avslutta med å gje ein presentasjon av seg sjølv med omsyn til utdanning og arbeidserfaring, sist som rådmann i Osterøy kommune.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 07.11.17:

Kontrollutvalet tar rådmannen sitt budsjettframlegg til Sveio kommune sitt budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021 til orientering.

SAK 18/17 REVISJONSPLAN 2017

Sekretariatet si innstilling:

Sveio kontrollutval tar revisjonsplan 2017 for rekneskapsrevisjonen og presentasjon frå revisor til orientering.

Handsaming i kontrollutvalet 07.11.17:

Revisor Else Holst-Larsen orienterte og viste planen på skjerm. Ho gjorde greie for omfang og angrepsvinklar, orienterte om vesentlegheitsgrenser, fokusområder, verdiar og eignerklæringa. Revisor svara på spørsmål undervegs.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 07.11.17 :

Sveio kontrollutval tar revisjonsplan 2017 for rekneskapsrevisjonen og presentasjon frå revisor til orientering.

SAK 19/17 MØTEPLAN 2018 - KONTROLLUTVALET

Sekretariatet si innstilling:

Sveio kontrollutval vedtar følgjande møteplan for 2018:

tysdag 30.01, 24.04, 19.06, 11.09 og 13.11 kl. 18.00.

Utvalssekretær kan i samråd med leiar endre møtedato når det er naudsynt.

Handsaming i kontrollutvalet 07.11.17:

Sekretær orienterte. Utvalet slutta seg til framlegget.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 07.11.17 :

Sveio kontrollutval vedtar følgjande møteplan for 2018:

tysdag 30.01, 24.04, 19.06, 11.09 og 13.11 kl. 18.00.

Utvalssekretær kan i samråd med leiar endre møtedato når det er naudsynt.

SAK 20/17 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 07.11.17

23. Statusoversikt - oktober 2017

24. Komm.styrevedtak 25.09.17, sak 73/17- Forvaltningsrevisjonsrapport – «Internkontroll»

25. Kommunestyresak 06.10.17, sak 85/17 – Tertialrapport 31. august 2017

26. Innkalling til ekstraord. generalforsamling i Haugaland Kraft AS den 14.11.17

27. Sekretariatet sitt brev - innsynsrett – Haugaland Kraft AS

28. Sekretariatet sitt brev – tilbod på revisor oppdrag og prosjektplan – Karmsund Havn IKS

- 29. Legemeldt sjukefråver – 1. halvår 2017 – kommunar på Haugalandet
- 30. Kommunal rapport – professor Bernt svarar – «Når kommunestyret har hastverk»
- 31. Haustkonferansen i regi av Forum for kontrollutval i Rogaland- program – påmelding
- 32. Innkalling til ekstraord. generalforsamling i Haugalandspakken AS den 30.10.17
- 33. Invitasjon til folkevaldopplæring for kontrollutval i Hordaland 29.- 30.01.18

Handsaming i kontrollutvalet 07.11.17:

Utvalssekretær gjekk igjennom sakene. Det er no gjort framlegg om innsynsrett for kontrollutval og revisor blir tatt inn som eige punkt i vedtektene til Haugaland Kraft AS. Leiar hadde i år ikkje høve til å delta på Haustkonferansen og oppmoda dei andre til å delta. Torill Hagland skulle gje tilbakemelding til sekretariatet. Innkallinga om Haugalandpakken AS var tatt med i sakskartet, men saksnummer var uteglemt.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 07.11.17:

Kontrollutvalet tar referatsakene 23-33 til orientering.

EVENTUELT

Ingen saker var meldt.

Neste møte

Etter møteplanen er dato sett til 30. januar 2018.

Sveio/Aksdal, 7. november 2017

Olav Haugen
kontrollutvalsleiar (sign.)

Toril Hallsjø
utvalssekretær (sign.)

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	30.01.18	2/18
Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

PROSJEKTPLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON – «SAKSFØREBUING OG VEDTAKSOPPFØLGING»

Vedlegg: Deloitte: Utkast til prosjektplan- «Saksførebuing og vedtaksoppfølging»
(vedlegg med timebudsjett er ikkje off., Offl § 13/Forv. § 13)

Saksorientering:

I møtet 07.11.17, sak 16/17 ba kontrollutvalet Deloitte As om å leggje fram utkast til prosjektmandat innanfor temaet «vedtaksoppfølging» til neste møtet på nyåret. Utkast til plan blei oversendt sekretariatet 22.01.18. Manager Kari Gåsemyr skriver i oversendinga følgjande:

Sjå vedlagte utkast til prosjektplan til Sveio kommune. Vi har valt å inkludere problemstillingar knytt til saksførebuing av politiske saker i prosjektet. Eg vil gjere nærare greie for dette forslaget i kontrollutvalsmøtet.

Bakgrunn

Temaet er sett opp som nr 2 blant dei prioriterte tema i Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2020, som vart vedteke i kommunestyret 31.10.16, sak 111/16.

Føremål og problemstillingar

Revisor foreslår i det vedlagte utkast til prosjektplan at føremålet med prosjektet er å vurdere om det er etablert system og rutinar som sikrar at politiske vedtak blir saksutgreia, registrert og iverksett. Det er også et føremål å undersøkje om kommunen har etablert tilstrekkeleg system og rutinar for rapportering knytt til vedtaksoppfølging.

Med bakgrunn i føremålet er det utarbeidd følgjande problemstillingar som vil bli undersøkt:

- 1. I kva grad er det etablert system og rutinar som sikrar ei forsvarleg saksførebuing av politiske saker?**
- a) Er det etablert malar/sjekklistar som kan nyttast som støtte/hjelpemiddel i samband med utarbeiding av politiske saker?
- b) I kva grad blir det gjennomført systematiske konsekvensanalysar i saksførebuingane (t.d. med omsyn til økonomi, miljø osv.)?

- c) *I kva grad blir det føreslått framdriftsplanar og fristar for gjennomføring i administrasjonen sine saksutgreiingar og forslag til vedtak?*
- d) *Er det etablert retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning i prosessen med utarbeiding av politiske saker?*
2. ***I kva grad har administrasjonen eit system for å sikre iverksetting, gjennomføring og oppfølging av politiske vedtak?***
- a) *I kva grad er det etablert rutinar for å avklare/tolke politiske vedtak dersom noko framstår som uklart?*
- b) *I kva grad er det etablert system for registrering av politiske vedtak, som også dokumenterer status for oppfølging eller iverksetting?*
3. ***I kva grad blir det rapportert til politisk nivå om oppfølginga av vedtak og eventuelle avvik i høve planlagt framdrift?***
- a) *Opplever politisk leiing og utvalsleiarar at dei har tilstrekkeleg oversikt over status når det gjeld iverksetting og oppfølging av vedtak?*
- b) *I kva grad fører administrasjonen oversikt over eventuelle avvik knytt til oppfølging av politiske vedtak?*
- c) *I kva grad har kommunen rutinar for å følge opp eventuelle avvik?*
- d) *Er det etablert rutinar og retningslinjer som omtalar kva opplysningar rapportering til politisk nivå om vedtaksoppfølging skal innehalde?*
- e) *Har kommunen rutinar for å gje tilbakemeldingar til politisk nivå dersom det oppstår uventa hendingar som påverkar iverksetting/oppfølginga av vedtaka?*

Prosjektet tar for seg politiske vedtak fatta i kommunestyret og politiske utval. Administrative vedtak som er vedtatt etter delegeringsreglementet er ikkje omfatta av dette prosjektet.

Ressursbruk

Slik prosjektet nå ligg føre er det estimert ein ressursbruk på 250 timar. Det inkluderar førebuing, utarbeiding av prosjektplan, førebuing og gjennomføring av datainnsamling, analyse og utarbeiding og kvalitetsikring av rapport.

Timane er innanfor det som kommunestyret har sett av i budsjettet til forvaltningsrevisjon i 2018.

Revisjonskriteria knytte dei ulike krava og omgrep er omtalt i kapittel 2 i planen. Dei metodaer som vil bli nytta vil vere dokumentanalyse, intervju, stikkprøvegjennomgang og verifisering og høyring. Prosjektleiar vil vere Kari Gåsemyr og i teamet prosjektmedarbeidar Kjersti Gjuvslund. Dette er det skrevet meir om i kapittel 3.

Når det gjeld aktivitetsplan/timebudsjett har Deloitte bede om at den ikkje vert gjort offentleg. Det syner selskapet si disponering av ressurar og dei meiner dette er informasjon som dei av konkurranseomsyn vil halde hemmeleg. Sekretariatet har teke ut dette vedlegget, med heimel i Off.lov § 13/ Forvalt.lov § 13, og legg den berre fram i møtet.

Deloitte skriv at oppstart vil vere i februar og rapporten vil vere klar for oversending innan utgangen av september 2018.

Sekretariatet meiner at utvalet bør kunne krevje at rapporten bør vere klår innan utgangen av august. Revisor vil då ha 6 månader på oppdraget. Høyring vil då måtte finne stad i august. Det skyldast at utvalet har sitt fyrste møte i haust den 11. september. Saksdokumenta vert sendt ut ei veke før, så rapporten må vere klår før det som er angitt. Rapporten vil då bli lagd fram for kommunestyret 1. oktober.

Neste møte for utvalet er 13. november og då vil rapporten ikkje bli lagd fram for kommunestyret før 17. desember, kor budsjettet vil ha hovudfokus.

Kontrollvalet må før endeleg bestilling ta stilling til om dei føreslåtte problemstillingane dekkjer det kontrollutvalet ønskjer å oppnå med prosjektet.

SEKRETARIATET SITT FORSLAG TIL VEDTAK:

Sveio kontrollutval bestiller forvaltningsrevisjonsprosjektet «Saksførebuing og vedtaksoppfølging i Sveio kommune» i tråd med det utkastet til prosjektplan som ligg føre frå Deloitte AS med den/desse endring/ane:

- *rapporten må vere klår til utgangen av august 2018.*

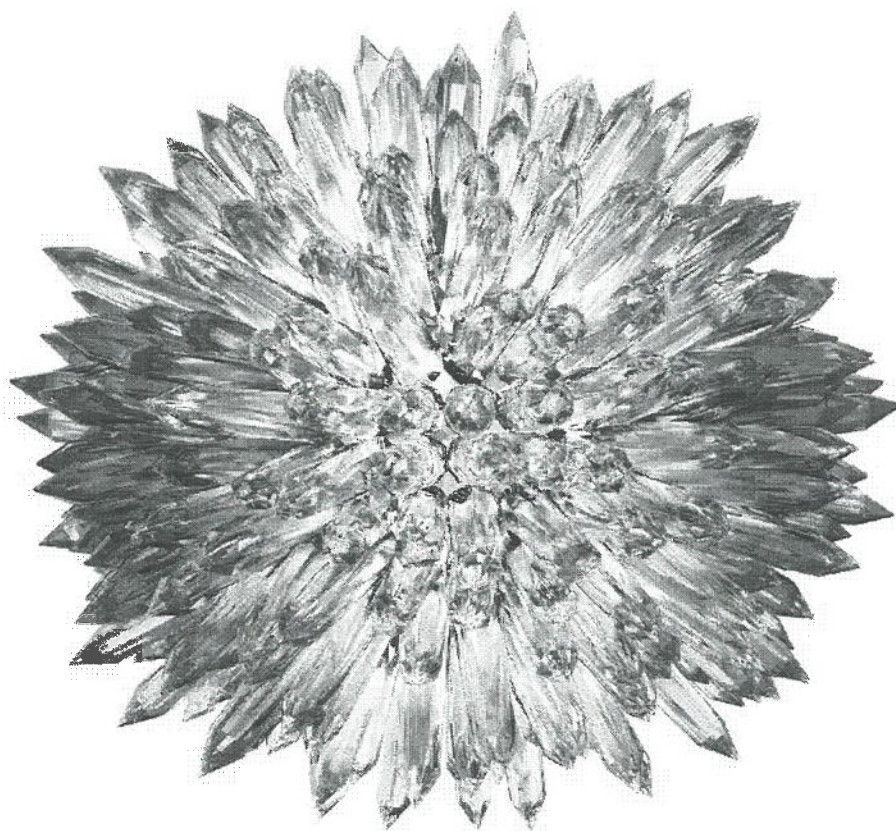
Ramma vert sett til 250 timar.

Aksdal, 23.01.18

Toril Hallsjø

Daglig leiar/utvalssekretær

Forvaltningsrevisjon | Sveio kommune Saksførebuing og vedtaksoppfølging Prosjektplan/engagement letter

Januar 2018

«Forvaltningsrevisjon av
saksførebuing og vedtaksoppfølging
- prosjektplan »

Januar 2018

Prosjektplan utarbeidd for Sveio
kommune av Deloitte AS.

Deloitte AS
Postboks 6013 Postterminalen,
5892 Bergen
tlf: 51 21 81 00
www.deloitte.no

Innhold

1.	Føremål og problemstillingar	4
2.	Revisjonskriterium	5
3.	Metode	7
4.	Tid og ressursbruk	8

1. Føremål og problemstillingar

1.1 Bakgrunn

Deloitte har i samsvar med bestilling frå kontrollutvalet i sak 16/17, 07.11.17, utarbeidd ein prosjektplan for forvaltningsrevisjon av saksførebuing og vedtaksoppfølging i Sveio kommune.

1.2 Føremål og problemstillingar

Føremålet med forvaltningsrevisjonen vil vere å vurdere om det er etablert system og rutinar som sikrar at politiske vedtak blir saksutgreia, registrert og iverksett. Det er også et føremål å undersøkje om kommunen har etablert tilstrekkeleg system og rutinar for rapportering knytt til vedtaksoppfølging.

Med bakgrunn i føremålet er det utarbeidd følgjande problemstillingar som vil bli undersøkt:

1. I kva grad er det etablert system og rutinar som sikrar ei forsvarleg saksførebuing av politiske saker?
 - a) Er det etablert malar/sjekklistar som kan nyttast som støtte/hjelpemiddel i samband med utarbeiding av politiske saker?
 - b) I kva grad blir det gjennomført systematiske konsekvensanalysar i saksførebuingane (t.d. med omsyn til økonomi, miljø osv.)?
 - c) I kva grad blir det føreslått framdriftsplanar og fristar for gjennomføring i administrasjonen sine saksutgreiingar og forslag til vedtak?
 - d) Er det etablert retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning i prosessen med utarbeiding av politiske saker?
2. I kva grad har administrasjonen eit system for å sikre iverksetting, gjennomføring og oppfølging av politiske vedtak?
 - a) I kva grad er det etablert rutinar for å avklare/tolke politiske vedtak dersom noko framstår som uklart?
 - b) I kva grad er det etablert system for registrering av politiske vedtak, som også dokumenterer status for oppfølging eller iverksetting?
3. I kva grad blir det rapportert til politisk nivå om oppfølginga av vedtak og eventuelle avvik i høve planlagt framdrift?
 - a) Opplever politisk leiing og utvalsleiarar at dei har tilstrekkeleg oversikt over status når det gjeld iverksetting og oppfølging av vedtak?
 - b) I kva grad fører administrasjonen oversikt over eventuelle avvik knytt til oppfølging av politiske vedtak?
 - c) I kva grad har kommunen rutinar for å følge opp eventuelle avvik?
 - d) Er det etablert rutinar og retningslinjer som omtalar kva opplysningar rapportering til politisk nivå om vedtaksoppfølging skal innehalde?
 - e) Har kommunen rutinar for å gje tilbakemeldingar til politisk nivå dersom det oppstår uventa hendingar som påverkar iverksetting/oppfølginga av vedtaka?

1.3 Avgrensingar

Prosjektet tar for seg politiske vedtak fatta i kommunestyret og politiske utval. Administrative vedtak som er vedtatt etter delegeringsreglementet er ikkje omfatta av dette prosjektet.

2. Revisjonskriterium

2.1 Innleiing

Revisjonskriteria vil bli henta frå og utleia av autoritative kjelder, rettsreglar, politiske vedtak og fastsette retningslinjer. Revisjonskriteria under er ikkje utøymande for kva som kan vere relevant i forvaltningsrevisjonen. Andre kriterium vil kunne komme til dersom det skulle vere nødvendig for å få ei fullstendig undersøking og vurdering av problemstillingane.

2.2 Kommuneleva

I kommunelova § 23 går det fram følgjande krav til administrasjonssjefen:

(...)

2. Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt. Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjer, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

3. Administrasjonssjefen har møte- og talerett, personlig eller ved en av sine underordnede, i alle kommunale eller fylkeskommunale folkevalgte organer med unntak av kontrollutvalget. (...)

I Ot.prp.nr.70 (2002-2003)¹ står følgjande kommentar til kravet om forsvarleg kontroll i kommunelova § 23:

«Selv om administrasjonssjefen etter kommuneloven i dag ikke eksplisitt er pålagt å etablere internkontroll, må ansvaret for slik kontroll regnes som en nødvendig del av administrasjonssjefens ledelsesansvar. Det er i tråd med allment aksepterte ledelsesprinsipper at en leder av en virksomhet etablerer rutiner og systemer som blant annet skal bidra til å sikre at organisasjonen når de mål som er satt, og at formuesforvaltningen er ordnet på forsvarlig måte.»

I Ot.prp.nr.70 (2002-2003) viser vidare til at internkontroll særleg er eit verktøy for leiinga, og

(...) er en integrert del av ledelsens styring av organisasjonen. Internkontroll defineres i videste forstand som en prosess, iverksatt og gjennomført av virksomhetens ledere og ansatte, med formål å sikre måloppnåelse på følgende områder:

- Målrettet og effektiv drift
- Pålitelig ekstern rapportering
- Overholdelse av gjeldende lover og regelverk.

2.3 KS om vedtaksoppfølging og forholdet mellom politikk og administrasjon

I KS sin rettleiar «Tillit» er det følgjande skildring av rådmannen sitt ansvar for å følge opp vedtak:

Rådmannen har ansvaret for at vedtak i folkevalgte organer blir fulgt opp. Rådmannen må bidra til å bygge tillit. Han eller hun må legge til rette for en god dialog, framskaffe en helhetlig og god styringsinformasjon til de folkevalgte og presentere informasjonen på en pedagogisk måte. Da kan de folkevalgte lettere tilegne seg en god forståelse av situasjonen.

(...)

Rådmannens oppgave er å fortolke og omsette vedtakene i praksis. Det er derfor viktig at politikerne er tydelige i vedtakene, selv om det kan være utfordrende. I situasjoner der det sannsynligvis er konstant knapphet på ressurser, vil det å velge nesten alltid innebære at man må velge bort noe annet. En fordel på ett område må som regel betales med en ulempe på et annet.²

¹ Ot.prp.nr.70 (2002-2003). Om lov om endringer i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner m.m. (kommunal revisjon).

² KS folkevalgtprogram 2015-2019 – «Tillit», s. 93

Av KS sin rettleiar «Tillit» går det vidare fram følgande:

Riktig og god informasjon om kommunens virksomhet og leveranser er en viktig betingelse for å kunne utøve effektiv og treffsikker politisk styring. Møteplasser for de folkevalgte og administrasjonen er viktig for å utveksle informasjon og å rapportere resultater. Rådmannen og ordføreren må gi løpende og god informasjon til hverandre. Tillit i systemer med mye delegering forutsetter at dere som folkevalgte har innsikt i og føler dere trygge på de vurderingene administrasjonen gjør fortløpende. Denne typen informasjon kan formidles både i formelle organer og på mer dialogpregede arenaer.³

KS gav i førre valperiode ut boka «Folkevalgt 2011-2015 i kommunen».⁴ Her går følgande fram om rådmannen si rolle når det gjeld å tolke bestillingar frå politikarane:

Når de folkevalgte har politisk kompliserte saker til behandling, kan det være lett å bli mindre presise i sine vedtak. Bestillingen kan bli utydelig. Rådmannens oppgave blir så å fortolke og omsette vedtaket til en faglig mulig oppgave.⁵

Vidare står det:

En rådmann må (...) søke intensjonen bak vedtaket – hva de folkevalgte ønsker å oppnå med sitt vedtak. Det er denne intensjonen som må formidles i organisasjonen og som rådmann løpende må vurdere for å finne grensesnittet for hva som er administrasjon og hva som er politikk.⁶

³ KS folkevalgtprogram 2015-2019 – «Tillit», s. 93

⁴ Kommuneforlaget 2011

3. Metode

Deloitte utfører forvaltningsrevisjon i samsvar med gjeldande standard for forvaltningsrevisjon (RSK 001) og kvalitetssikring er underlagt krava til kvalitetssikring i Deloitte Policy Manual (DPM).

3.1 Dokumentanalyse

Rettsreglar vil bli gjennomgått og nytta som revisjonskriterium. Vidare vil informasjon om kommunen og dokumentasjon på mellom anna overordna planar og rapporteringar i kommunen, skildringar av rapporteringssystem, samt system, retningslinjer, rutinar og prosedyrar for vedtaksoppfølging bli henta inn og gjennomgått. Innsamla dokumentasjon vil bli vurdert i forhold til revisjonskriteria.

3.2 Intervju

Får å få supplerande informasjon til skriftlege kjelder vil Deloitte intervjuje utvalte personar frå Sveio kommune som er involvert i vedtaksoppfølging. Dette vil omfatte rådmann, kommunalsjefar, politisk leiing i kommunen (ordførar og varaordførar) samt utvalsleiarar. Vi tar sikte på å intervjuje om lag 6-7 personar i prosjektet.

3.3 Stikkprøvegjennomgang

Revisjonen vil gjennomføre stikkprøvar av 10 politiske vedtak frå kommunestyret og politiske utval for å vurdere oppfølginga av desse. Vedtaka vil veljast ut frå perioden 2016–2017.

3.4 Verifisering og høyring

Oppsummering av intervju vil bli sendt til dei intervjuja for verifisering. Det er informasjon frå dei verifisert intervjureferata som vil bli nytta i rapporten. Faktadelen i rapporten vil bli sendt til kommunen for verifisering. Deretter vil heile rapporten, inkludert vurderingsdel og forslag til tiltak, bli sendt til rådmannen for uttale. Rådmannen sin høyringsuttale vil bli vedlagt den endelege rapporten som blir sendt til kontrollutvalet.

4. Tid og ressursbruk

4.1 Nøkkelpersonell

Stein Ove Songstad er ansvarleg partner på oppdraget. I tillegg teamet bestå av prosjektleiar Kari Gåsemyr (manager) og prosjektmedarbeidar Kjersti Gjuvsland (seniorkonsulent). Deloitte har sett saman eit team som sikrar at prosjektet blir gjennomført i samsvar med gjeldande retningslinjer, samt med nødvendig kompetanse og erfaring innanfor kommunal revisjon. Saman vil teamet utføre operativt arbeid i form av dokumentinnsamling, gjennomføring av intervju og stikkprøvar, analyse og utarbeiding av rapport.

4.2 Ressursbruk

Med utgangspunkt i prosjektet sin karakter og planen som er lagt for korleis prosjektet skal bli gjennomført vil det ta totalt 250 timar å gjennomføre prosjektet. Dette inkluderer førebuing av prosjektet, utarbeiding av problemstillingar og prosjektplan, førebuing og gjennomføring av datainnsamling, analyse av data og utarbeiding og kvalitetssikring av rapport. Timetalet omfattar også presentasjon av ferdig rapport for kontrollutvalet.

Timeestimatet inkluderer ikkje førebuing og gjennomføring av presentasjon i kommunestyret. Ein eventuell presentasjon av rapporten i kommunestyret vil bli fakturert etter medgått tid, inntil 6 timar i tillegg til det totale timetalet som er presentert over.

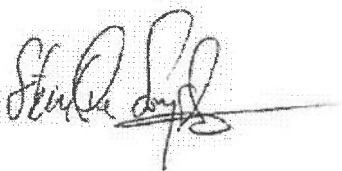
Sjå vedlegg for oversikt over timefordeling.

4.3 Gjennomføringsplan

Oppstart av prosjektet vil vere februar 2018 og rapporten vil vere klar for oversending til kontrollutvalet ved sekretariatet innan utgangen av september 2018. For å kunne gjennomføre prosjektet innan denne fristen og med stipulert timebruk er det nødvendig at kommunen sender over etterspurd dokumentasjon innan dei fristar som blir sett, og at utvalde personar stillar til og verifiserer intervju.

Fakturering av kostnadane ved prosjektet vil skje i samsvar med avtale mellom Sveio kommune og Deloitte AS.

Bergen, 22. januar 2018

Stein Ove Songstad

Oppdragsansvarleg partner

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	30.01.18	3/18

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	217	

DELTAKING I SELSKAPSKONTROLL – KARMSUND HAVN IKS

Vedlegg: KPMG sin prosjektplan

Bakgrunn

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg vedtok i møtet 20.09.17, sak 38/17 at dei ønska lagt fram ei sak om tinging av selskapskontroll i Karmsund Havn IKS, og at eigarkommunane delte kostnadane for fellesprosjektet. Prosjektet er gjeve fyrsteprioritet i plan for selskapskontroll i alle dei fem kommunestyra på Haugalandet.

I overordna analyse blei Karmsund Havn IKS vurdert å ha høgast risiko av selskap Karmøy kommune eigar. Det blei peika på at det er knytte store verdjar til selskapet, og at selskapet har høge låneskyldnader. I tillegg ligg det føre potensiell negativ miljøpåverknad som kan føre til brot på forureiningslova.

Om selskapet

Eigarskapen er delt mellom følgjande seks kommunar:

Karmøy kommune	(38,46 %)	– revisoravtale m/KPMG
Haugesund kommune	(38,46 %)	– revisoravtale m/KPMG
Tysvær kommune	(7,69 %)	– revisoravtale m/KPMG
Bømlo kommune	(7,69 %)	– revisoravtale m/Deloitte
Sveio kommune	(3,85 %)	– revisoravtale m/Deloitte
Bokn kommune	(3,85 %)	– revisoravtale m/Deloitte

Som eit interkommunalt selskap har Karmsund Havn eit representantskap, kalla hamnerådet, som har seks medlemmer med varamedlemmer oppnemnt av kvar av dei seks eigarkommunane. Selskapets styre, kalt hamnestyret, har fem medlemmer og tre varamedlemmer.

Karmsund Havn IKS har pr i dag to dotterselskap: Garpeskjær Eiendom AS (50 %) og Garpeskjær Eiendom IS (50 %).

Selskapet har 21 medarbeidarar, der to er vikarar i Karmsund Havnevakt. Selskapet er delt i tre avdelingar: Økonomi- og administrasjonsavdeling, Maritim avdeling og Teknisk avdeling. I tillegg er det to stillingar i hamnedirektørens stab.

Kjerneverksemda definerast som drift av hamneområdet, og har ein klår synergi med kommunane si verksemd og politiske mål, som bidrar til å gjere regionen til ein attraktivt stad for næringsliv, busetting og turisme.

I løpet av få år har Karmsund Havn IKS gjennomgått ei betydeleg endring. Selskapet er blitt ein større og meir synleg tilretteleggjar av sjøbasert infrastruktur, i kombinasjon med forvaltning og kontroll av sjøtrafikken i eige hamneområde. Styrets mål er at selskapet tilbyr eit konkurransedyktig alternativ til transportnæringa og arbeider aktivt for å styrke tilbod og service innan kjerneområda: nasjonal og internasjonal gods-, container- og ro-ro-trafikk, offshore og fiskeri.

Eigarkommunane har utarbeida ein eigarstrategi for Karmsund Havn hausten 2016, og held eigarmøter kvart halvår, seinast 23.11.17 med omvising på Husøy.

Prosjektmandatet

Sekretariatet bad i brev av 10.10.17 om tilbod på prosjektplan frå både KPMG og Deloitte. Etter revisjonsavtalen/konkurransegrunnlaget er det tatt inn at utvala har rett til å kjøpe inn forvaltningsrevisjon og selskapskontroll frå andre enn leverandøren.

Innan fristen hadde både KPMG og Deloitte levert sine tilbod/ framlegg til prosjektplan. Det var i forkant ikkje sett kriterier for val av tilbod, men i brevet blei tatt inn at det var ønska framlegg til prosjektmandat, slik at utvalet kunne ta stilling til om kva selskap som har **den beste tilnærminga** til oppdraget.

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg vedtok i møtet 29.11.17, sak 49/17 følgjande:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg bestiller selskapskontroll med forvaltningsrevisjon i Karmsund Havn IKS i samarbeid med øvrige eierkommuner og tråd med det utkastet til prosjektplan som foreligger fra KPMG AS for alternativ 1 (obligatorisk eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon som vurderer drift og styring).

Rammen settes til 180 timer. Kostnadsfordeling mellom eierkommunene blir etter eierandel og fasthonorar eks. mva. i henhold til tilbud 17.11.17.

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg inviterer kontrollutvalget i Haugesund, Tysvær, Bømlo, Sveio og Bokn til å delta i felles selskapskontroll med forvaltningsrevisjon i Karmsund Havn IKS i tråd med det utkast til prosjektplan som er valgt.

Bestillingen blir bare iverksatt under forutsetning av at Haugesund kontrollutvalg slutter seg til fellesprosjektet.

Tilbudet fra KPMG AS

KPMG gjer framlegg at formålet med selskapskontrollen er å undersøke «i hvilken grad kommunens eierinteresse i selskapet Karmsund Havn blir ivaretatt, og om selskapet har etablert system og rutiner for å sikre at selskapet har en forsvarlig drift og etterlever sentrale regelverk.»

Karmsund Havn har betydeleg breidde i sin hamneportefølje og ei rekkje verksemdsområde som omfattar ulike oppgåver. Med bakgrunn i Karmsund Havn si komplekse verksemd foreslår KPMG at selskapskontrollen vert gjennomført som ein utvida selskapskontroll som består av ein obligatorisk eigarskapskontroll, samt forvaltningsrevisjon som vurderer drift og styring av Karmsund Havn. Ved ein slik tilnærming vil kontrollutvala då gjennomføre obligatorisk eigarskapskontroll i samsvar med kommunelova, og gjennomføre kontroll av at selskapet har ein forsvarleg drift.

Alt. 1: Obligatorisk eierskapskontroll samt forvaltningsrevisjon

Obligatorisk eierskapskontroll

1. *I hvilken grad følger kommunen(e) opp sine eierinteresser i Karmsund Havn IKS, i samsvar med*

- a. eierkommunenenes **eierstrategi** for selskapet?*
- b. krav og normer til godt eierskap?*

2. *Hva er årsaker til eventuell manglende etterlevelse hos kommunen(e)?*

Frivillig forvaltningsrevisjon

3. *I hvilken grad har Karmsund Havn IKS etablert system og rutiner som bidrar til å sikre en **økonomisk forsvarlig drift** av selskapet?*

- a. Har selskapet etablert rutiner for å utarbeide og følge opp budsjetter?*
- b. Gjennomfører selskapet risikovurderinger i forbindelse med større investeringer?*
- c. Har selskapet etablert rutiner for å utarbeide og følge opp budsjett i større prosjekter?*
- d. Har selskapene hatt en økonomisk utvikling i samsvar med uttrykte forventninger fra eierne?*

4. *I hvilken grad har selskapet etablert et **system og rutiner** for å bidra til å sikre at selskapet etterlever alle lover og regelverk som gjelder for selskapet?*

5. *I hvilken grad har selskapet etablert retningslinjer/rutiner for å **anskaffelser** og kontraktsoppfølging?*

6. *I hvilken grad har selskapet etablert en prosjekthåndbok eller tilsvarende som regulerer selskapets styring av **investeringsprosjekter**?*

7. *I hvilken grad har selskapet system og rutiner som bidrar til å ivareta systematisk **helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid** i samsvar med krav i internkontrollforskriften?*

8. *I hvilken grad har selskapet system og rutiner som bidrar til å sikre **miljøvern**?*

9. *I hvilken grad har selskapet gjennomført ROS-analyse og utarbeidet **beredskapsplan** i samsvar med beredskapsforskriften?*

For dette arbeidet har KPMG estimert at dei vil bruke **180 timer** på oppdraget, fordelt på hovedaktivitetane: førebuingar, oppstart, gjennomføring og rapportering. I estimert fremdriftsplan og timetal vil det bli tatt omsyn til at fleire kommunar vil delta.

Prosjektet er tenkt å starte opp i januar 2018. Med tilgang på data og personell i januar, vil datainnsamling – og analyse bli gjennomført i løpet av våren 2018.

I prosjektplanens kapittel 3 har KPMG presentert sin metodikk, framdriftsplanar, honorar og prosjektteamet med deira CV-er, med utdanning, arbeidserfaring og tidlegare prosjekterfaring.

Pris for oppdraget er unntatt offentlighet med henvisning til offentleglova § 23.3, der det er unnatak for innsyn for tilbod etter regelverket om offentlige innkjøp, fram til val av leverandør er gjort (utsatt innsynsrett).

Budsjett

Budsjettert ramme for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll er ca. 250 timer pr år ut i frå det kommunestyret truleg for budsjett for 2018 og etter prisjustering etter avtale. Det vert lagt i dette møtet også opp til en bestilling av et nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt med 250?? timer i 2018.

Det blei i vedtaket til Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg gått ut frå at også Haugesund kommune (med same eigardel som Karmøy) stilte seg bak prosjektet. Samla utgjør dei nesten 77 % av eigardelane. Dersom alle eigarane deltar i prosjektet vil **Sveio kommune** sin del utgjere **3,85 %** av totale kostnader eller **7 timer av 180 timer**. Dette utgjør liten del av det som er sett av i budsjettet for 2018.

Oppstart er tenkt nyåret med overlevering av rapport i juni. Rapport vil då bli lagt fram for kontrollutvala til handsaming til fyrste i møte i august/september, og det vert lagt opp til handsaming i kommunestyret i hausten 2018.

Kontrollutvalet vil i denne saka få innsikt i dei problemstillingane som ein ønskjer å oppnå med prosjektet. Ein føresetnad for gjennomføring av prosjektet bør som nemnt vere at dei andre eigarkommunane også fattar vedtak om å delta.

Bokn kontrollutval blei i møtet 18.10.17, sak 15/17 varsla om at Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg har tatt initiativ til ein samordna selskapskontroll av Karmsund Havn IKS. Utvalet var samd i at ein kommande sak til utvalet kan bli gjort med skriftlig sakshandsaming. Utvalet skal ha sitt neste møte den 28.02.18 og prosjektplanen vil bli presentert då.

Sveio kontrollutval vedtok i møtet 07.11.17, sak 16/17 samrøystes følgjande:

Sveio kontrollutval er positiv til ein invitasjon til felles selskapskontroll om Karmsund Havn IKS. Sveio kontrollutval gjer utvalsleiar fullmakt til å godkjenne den prosjektplan som Karmøy kontroll- og kvalitetsutval vel.

Sekretariatet vel å leggje saka fram for heile utvalet til møtet 30.01.18, saman med prosjektplanen.

Haugesund kontrollutval blei i møtet 28.11.17, under referatsak 34/17, pkt. 47 orientert om invitasjon, men valte å ha eige sak i neste møte, kor prosjektmandatet frå KPMG er vedlagt. Innstillinga til møtet 30.01.18, sak 4/18 er følgjande:

Haugesund kontrollutvalg deltar i selskapskontroll med forvaltningsrevisjon i Karmsund Havn IKS i samarbeid med øvrige eierkommuner og tråd med det utkastet til prosjektplan som foreligger fra KPMG AS.

Rammen er satt til 180 timer. Kostnadsfordeling mellom eierkommunene blir etter eierandel.

Vedtaket vil bli referert under møtet til Sveio, då Haugesund kontrollutval har møtestart kl. 08.00 og Sveio kl. 18.00.

Invitasjon til Bømlo kontrollutval er oversendt til deira sekretariat (Hordaland fylkeskommune) i desember, og det er forventet at utvalet får lagt fram saka i neste møte, den 15.02.18.

Tysvær kontrollutval vedtok samrøystes i møtet 14.11.17, sak 28/17 følgjande:

Tysvær kontrollutval er positiv til ein invitasjon til å delta i felles selskapskontroll med forvaltningsrevisjon i Karmsund Havn IKS i samarbeid med dei andre eigarkommunane og i tråd med utkast til prosjektmandat som vil bli lagt fram.

Tysvær kontrollutval gjer utvalsleiar fullmakt til å godkjenne utkast til prosjektmandat som Karmøy kontroll- og kvalitetsutval vel,

men også dei vil få sak til møtet 27.02.18.

Sekretariatets vurdering

Sist gang Karmøy inviterte til felles selskapskontroll med forvaltningsrevisjon var i Haugaland Kraft AS i 2014. Alle sju kommunane var med og delte kostnadene. Av andre selskapskontroll som Sveio har vore med på er Sunnhordland Interkommunalt Miljøverk (SIM) IKS.

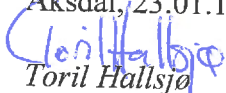
Sekretariatet finner det naturleg at alle eigarkommunane deltar, og at utvalet slutter seg til utkast til prosjektplan som følgjer saka.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:

Sveio kontrollutval deltek i selskapskontroll med forvaltningsrevisjon i Karmsund Havn IKS i samarbeid med dei andre eigarkommunane og i tråd med det utkast til prosjektplan som ligg føre frå KPMG AS.

Rammen er satt til 180 timer. Kostnadsfordeling mellom eigarkommunane blir etter eigarandel.

Aksdal, 23.01.18

Toril Hallsjø
Dagleg leiar/utvalssekretær

Tilbud

Selskapskontroll av Karmsund Havn IKS
Karmøy kommune

November 2017

www.kpmg.no

VEDLEGG 1

SAK 49/17

3/18

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS

Mottatt dato: 2

Journalført:

Arkivkode:

Timefordeling og
priser Umtatt off

OFL § 23.3

FVL § 13/Kom § 15

S. 11. og 12

Innhold

1. Oppdragsforståelse	3
1.1 Bakgrunn	3
1.2 Kort om selskapskontroll	3
1.3 Bakgrunnsforståelse Karmsund Havn IKS	5
2. Forslag til formål og problemstillinger	7
2.1 Forslag til formål og avgrensning	7
2.2 Forslag til hovedproblemstillinger	7
3. Metodikk, fremdriftsplan og honorar	10
3.1 Metode og aktivitets- og fremdriftsplan	10
3.2 Prosjektteam	12
3.3 Honorar	12
Vedlegg 1. CV-er for tilbudt team	13

1. Oppdragsforståelse

1.1 Bakgrunn

Kommuneloven § 77 nr. 5 pålegger kontrollutvalget å se til at det blir gjennomført selskapskontroll med ett eller flere av selskapene som kommunen eier i løpet av valgperioden. I Karmøy kommunes plan for selskapskontroll for perioden 2016-2020 står selskapskontroll av Karmsund Havn IKS som en prioritet.

Kontrollutvalget i Karmøy kommune har ved brev datert 10.10.17 bedt KPMG og Deloitte om tilbud på oppdrag og forslag til prosjektmandat/-plan for en selskapskontroll av Karmsund Havn IKS, slik at utvalget i sitt møte 29.11.17 kan ta stilling om hvilket selskap de ønsker skal utføre oppdraget og hvem som har den beste tilnærmingen, for så å vedta en bestilling.

Invitasjon til deltakelse og forslag til prosjektplan vil i etterkant bli forelagt de andre eierkommunene (Haugesund, Tysvær, Bømlo, Bokn og Utsira) senere i høst eller på nyåret. Arbeidet vil starte opp på nyåret 2018.

Det er ikke gitt føringer fra kontrollutvalget om tematikk og områder for kontroll, utover bestillingen av tilbud på oppdrag og forslag til prosjektmandat/-plan for selskapskontroll av Karmsund Havn IKS. Vår forståelse er derav at det er ønskelig at KPMG i vårt tilbud gir forslag både til form på selskapskontrollen og til tematikk for kontroll.

1.2 Kort om selskapskontroll

Formålet med selskapskontroll er å ivareta kommunens kontroll med virksomheter som er organisert i fristilte selskaper.

Lovgrunnlaget¹ for selskapskontroll er et viktig rammeverk for kommunenes kontroll av det interkommunale selskapet Karmøy Havn IKS.

Kommuneloven § 80 innebærer at kontrollutvalg og revisor kan kreve opplysninger som er nødvendig for gjennomføring av selskapskontroll i interkommunale selskaper og aksjeselskaper. Opplysning kan kreves fra daglig leder i selskapet, styret og selskapets revisor. Kontrollutvalg og revisor kan om nødvendig foreta egne undersøkelser i selskapet som ledd i selskapskontrollen. Retten til opplysninger og til å foreta undersøkelser er en viktig forutsetning for gjennomføring av selskapskontroll og legger til rette for kontroll og innsyn i kommunens selskaper for kommunens egne kontrollorgan – kontrollutvalget og revisor.²

Forskrift om kontrollutvalg regulerer nærmere innholdet i selskapskontroller. Her fremgår blant annet at innholdet i selskapskontrollen kan deles inn i 1) obligatorisk eierskapskontroll og 2) frivillig forvaltningsrevisjon, som illustrert i figuren under:

Selskapskontroll	
Obligatorisk eierskapskontroll	Valgfri forvaltningsrevisjon
Kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskap.	Systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkning ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger

KPMG har gjennomført selskapskontroller som forvaltningsrevisjon, samt selskapskontroller i form av obligatorisk eierskapskontroll.

¹ Krav til selskapskontroll er lovhjemlet i kommuneloven og innhold i selskapskontroll er utdypet i forskrift om revisjon og forskrift om kontrollutvalg.

² Ot.prp.70 (2002-2003).

Obligatorisk eierskapskontroll

Formålet med obligatorisk eierskapskontroll er å undersøke om kommunens eierinteresse i selskapet blir ivarettatt, i samsvar med kommunens vedtak og forutsetninger for eierskapet. Eierskapskontroll vil blant annet kunne omfatte:

- ✓ Kontroll av at kommunen har tilstrekkelig oversikt og kontroll med eierskapet
- ✓ Kontroll av at eierskapet er forsvarlig i forhold til formålet og type virksomhet
- ✓ Kontroll av at eierrepresentanter har tilstrekkelig kompetanse
- ✓ Kontroll av at selskapene kommunen har eierinteresser i følger aktuelle selskapslover og annen relevant lovgivning
- ✓ Kontroll av at den som forvalter kommunens eierinteresser opptrer i samsvar med kommunens vedtak og forutsetninger

Kontrollutvalget skal se til at det gjennomføres obligatorisk eierskapskontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskapene som er omfattet av slik kontroll. Dette omfatter kontroll med om den som utøver kommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

Dersom kommunen har oppnevnt medlemmer til styret i virksomheten, kan det være aktuelt å vurdere hvilken rolle disse utøver, blant annet i hvilken grad de sikrer at virksomheten drives innenfor kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Når det gjelder vurderinger vedrørende eierperspektivet, vil fokus blant annet være om virksomheten drives økonomisk forsvarlig og at virksomheten forvalter sine eiendeler og kapital på en sunn og effektiv måte.

For gjennomføring av obligatorisk eierskapskontroll er det typisk sentralt å gjennomgå følgende dokumenter fra selskapene: Årsregnskapet, årsmelding, revisjonsmelding, nummererte brev fra revisor, møteinnkallinger - og protokoller fra generalforsamling/representantskap og styremøte.

Frivillig forvaltningsrevisjon

Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon, jf. forskrift om revisjon kap. 3. Forvaltningsrevisjon er frivillig og ikke en del av den obligatoriske selskapskontrollen (eierskapskontrollen).

Formålet med frivillig forvaltningsrevisjon i selskap er å undersøke andre sider ved selskapets drift/virksomhet enn forvaltningen av eierinteressene til kommunen.

Forvaltningsrevisjon blir utført gjennom systematiske undersøkelser av økonomi, produktivitet, måloppnåing og virkninger av tiltak. Forvaltningsrevisjon skal gi relevant informasjon til kommunestyret om selskapet, som ledd i kommunestyrets kontroll, herunder gi kommunestyret et bedre grunnlag for å treffe vedtak, eventuelt endre tidligere vedtak.

Rapportering

Kontrollutvalget plikter å rapportere til kommunestyret i forhold til planen for selskapskontroll; om hvilke kontroller som er gjennomført og resultatet av disse. I merknad til forskrift om kontrollutvalg § 15 anbefales det at man rapporterer til kommunestyret etter hver selskapskontroll.

Kontrollutvalget fastsetter selv hvordan utvalget vil rapportere utført selskapskontroll til kommunestyret, og hvilket innhold rapporteringen skal ha.

Selskap som er omfattet av selskapskontroll skal gis anledning til å gi kommentarer til de forhold som blir beskrevet i rapporten. Dette bidrar til opplysning av datagrunnlaget som selskapskontrollen bygger på og bidrar til å sikre forsvarlig saksbehandling. Eventuelle kommentarer skal gå fram av rapporten.

1.3 Bakgrunnsforståelse Karmsund Havn IKS

1.3.1 Selskapsinformasjon

Karmsund Havn IKS ble stiftet i 1992. Karmøy kommune er største eier med andelen 38,46 %, delt med Haugesund kommune med tilsvarende eierandel. Andre eierkommuner er Tysvær, Bømlo, Bokn og Sveio.

Formålet til selskapet er:

Effektiv og sikker forvaltning av havnevirksomhet på vegne av de kommuner som er deltakere, jf. selskapsavtalens § 4, og ivareta disse kommuners oppgaver, rettigheter og forpliktelser i samsvar med den til enhver tid gjeldene havne- og farvannslovgivning. Selskapet skal arbeide for framtidsrettet og konkurransedyktig utvikling av sjøtransportsystemet for personer og gods, tilrettelegge for sjøbasert næringsutvikling, herunder naturlig tilhørende eiendomsutvikling, og tilrettelegge for synergier med landbasert næringsutvikling.

Selskapet har 21 medarbeidere, hvorav to er vikarer i Karmsund Havnevakt. Selskapet er inndelt i tre avdelinger:

- ✓ Økonomi- og administrasjonsavdeling
- ✓ Maritim avdeling
- ✓ Teknisk avdeling

I tillegg kommer det to stillinger i havnedirektørens stab.

1.3.2 Tjenester og sentrale havner

Fra kommunenes eierskapsstrategi for Karmsunds Havn IKS fremgår at selskapet har betydelig bredde i havneporteføljen med spesialiserte tjenester til ulike sjøbaserte næringer og skipstyper.

Virksomhetsområdene er 1) Gods- stykkgoods- og bulktransport, 2) Nasjonal fiskerihavn (Husøy), 3) Offshore og subsea, 4) Hurtigbåter og ferjer, 5) Cruiseturisme, 6) Sjøbasert eiendomsutvikling, 7) Opplagstjenester, 8) Småbåttrafikk, 9) Offentlig forvaltning av sjøområdet, 10) Nærmiljø og samsfunnsansvar.

Det framgår at eneste mangel er en god forsyningsbase for offshorenæringen.

Karmsund havn disponerer og drifter 57 større og mindre havneeiendommer. Karmsund havn prosjekterer og bygger i tett samarbeid med kundene.

Spesielt gjelder dette de mest sentrale havnene, som er:

- ✓ Killingøy – en av de viktigste subsea-offshorebasene på Vestlandet
- ✓ Karmsund trafikk og fiskerihavn – en av de største trafikkhavnene i Vest-Norge. Havnen er også en nasjonal fiskerihavn, som gir en helt unik kombinasjon i nasjonal sammenheng.
- ✓ Garpeskjær – regionens cruisehavn. Havnen har også vært en svært viktig funksjon som ventehavn/opplagshavn i vintersesongen. Havnen brukes også i stor skala av Aibel, herunder kai for boliglektene ved større prosjekter. All bygningsmasse er utleid og havnen har strategisk stor betydning for Karmsund Havn. I tillegg er den anløpssted for Utsiraferjen.
- ✓ Kopervik havn – som har en viktig funksjon som servicehavn, med mange leietakere som har behov for å ligge i et havnavsnitt. Kopervik havn har også en svært viktig funksjon som ventekai og kai for manskapskip m.m. Kopervik havn har også pakkhus som leies ut til lokale fiskere, som bruker dette til redskapslager, reservedeler m.m.

1.3.3 Identifisert risiko forbundet med eierskap i Karmsund Havn IKS

I Karmøy kommune sitt arbeid med overordnet analyse 2016-2020 ble det påpekt i arbeidsmøte i kommunen at det er knyttet store verdier til Karmsund Havn IKS, som hadde en driftsinntekt på om lag 64 mill. kr. i 2014. (Selskapet hadde i 2016 en driftsinntekt på om lag 79 mill.kr.). I tillegg til økonomisk risiko

(høye låneforpliktelser) anses selskapet vesentlig med tanke på kommunens mål og ønsker om samfunnsutvikling. Det ble også påpekt at det anses som et selskap med et dedikert formål, en trygg drift, og en god økonomi og posisjon. Selskapet har målsettinger om vekst og utvikling av havneområder. En risiko forbundet med dette kan potensielt være negativ miljøpåvirkning (brudd på forurensningsloven ved arbeid i sjø).

Eierkommunene har siden utarbeidet en eierstrategi for Karmsund Havn IKS, høsten 2016.

Fra eierstrategien fremgår det blant annet at de offentlige trafikkhavnene skal tilrettelegge for effektiv og konkurransedyktig sjøtransport av personer og gods, samt trygg ferdsel innen eget havneområde. Dette brede samfunnsmandatet ivaretas gjennom egenfinansiering, fortrinnsvis ved tilrettelegging av havnearealer. Veksten i sjøbaserte næringer krever betydelige investeringer. Utbygging av infrastruktur blir stadig mer kostbar, samtidig som brukerne ønsker størst mulig fleksibilitet. Både næringslivet og kommunene forventer at Karmsund Havn IKS er en aktiv samarbeidspartner innen nærings- og samfunnsutvikling.

Kjernevirksomheten defineres som drift av havneområdet, og har en klar synergi med kommunenes virksomhet og politiske målsetninger, som bidrar til å gjøre regionen til et attraktivt sted for næringsliv, bosetting og turisme.

I løpet av få år har Karmsund Havn IKS gjennomgått en betydelig endring. Selskapet har blitt en større og mer synlig tilrettelegger av sjøbasert infrastruktur, i kombinasjon med forvaltning og kontroll av sjøtrafikken i eget havneområde. Styrets mål er at selskapet tilbyr et konkurransedyktig alternativ til transportnæringen og arbeider aktivt for å styrke tilbud og service innen kjerneområdene: Nasjonal og internasjonal gods-, container- og ro-ro-trafikk, offshore og fiskeri.

Fra et eierperspektiv, kan det generelt vurderes risiko for at selskapets virksomhet ikke blir utøvd i tråd med formålet til selskapet / på den måten virksomheten skal bli utført på. Vi vurderer at årsaker til slik risiko blant annet kan være at:

- ✓ Kommunens interesser og forventninger ikke er godt nok kommunisert til selskapet
- ✓ Selskapet har økonomiske utfordringer
 - Driften er ikke økonomisk forsvarlig drevet
 - Det er ikke sikret tilfredsstillende finansiering
- ✓ Byggeprosjekter i selskapet er ikke tilfredsstillende målrettet og styrt
- ✓ Tjenesteproduksjon har ikke tilstrekkelig kvalitet og er ikke tilfredsstillende styrt
- ✓ Det er ikke tilstrekkelig god virksomhetsstyring som fører til at selskapet når målene som er satt ved selskapet og eierskapet
- ✓ Selskapet etterlever ikke lover og regelverk som regulerer virksomheten
- ✓ Selskapet har ikke tilfredsstillende kontraktsoppfølging i forhold til kritiske leverandører
- ✓ Selskapet opererer med risiko for liv og helse
- ✓ Selskapet opererer med risiko for skade på ytre miljø

2. Forslag til formål og problemstillinger

2.1 Forslag til formål og avgrensning

Vi foreslår at formålet med selskapskontrollen er å undersøke i hvilken grad kommunens eierinteresse i selskapet Karmsund Havn blir ivaretatt, og om selskapet har etablert system og rutiner for å sikre at selskapet har en forsvarlig drift og etterlever sentrale regelverk.

Forvaltningsrevisjonen vil være forbedringsorientert, og gi anbefalinger dersom forvaltningsrevisjonen avdekker avvik eller mulige forbedringsområder.

Karmsund Havn har betydelig bredde i sin havneportefølje og en rekke virksomhetsområder som omfatter ulike oppgaver. Med bakgrunn i Karmsund Havns komplekse virksomhet foreslår KPMG at selskapskontrollen gjennomføres som en utvidet selskapskontroll som består av en obligatorisk eierskapskontroll samt forvaltningsrevisjon som vurderer drift og styring av Karmsund Havn. Ved en slik tilnærming vil kontrollutvalget gjennomføre obligatorisk eierskapskontroll i samsvar med kommuneloven, og gjennomføre kontroll av at selskapet har en forsvarlig drift.

Som det fremgår over anbefaler KPMG en tilnærming med obligatorisk eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon som vurderer drift og styring av Karmsund Havn. Videre i tilbudet skisseres hovedproblemstillinger, metodikk og fremgangsmåte for vår tilnærming. Vi skisserer også forslag til hovedproblemstillinger, metodikk og fremgangsmåte dersom kontrollutvalget ønsker at det kun gjennomføres en obligatorisk eierskapskontroll.

Videre i tilbudet tilbyr vi derav følgende alternativer:

1. Obligatorisk eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon som vurderer drift og styring av Karmsund Havn.
2. Obligatorisk eierskapskontroll.

2.2 Forslag til hovedproblemstillinger

Basert på vår foreløpige forhåndskunnskap, mener vi at følgende problemstillinger vil kunne være aktuelle å ta utgangspunkt i for en utvidet selskapskontroll, gjennomført som obligatorisk eierskapskontroll samt forvaltningsrevisjon av Karmsund Havn IKS.

Dersom KPMG velges som revisor for oppdraget, kan utvalget endre på problemstillinger, dersom ønskelig, men må da avklare med revisor om endringer kan gjøres innenfor budsjettammen for valgt alternativ.

Alternativ 1: Obligatorisk eierskapskontroll samt forvaltningsrevisjon som vurderer drift og styring av Karmsund Havn

Obligatorisk eierskapskontroll

1. I hvilken grad følger kommunen(e) opp sine eierinteresser i Karmsund Havn IKS, i samsvar med
 - a. eierkommunen(e)s eierstrategi for selskapet?
 - b. krav og normer til godt eierskap?
2. Hva er årsaker til eventuell manglende etterlevelse hos kommunen(e)?

Frivillig forvaltningsrevisjon

3. I hvilken grad har Karmsund Havn IKS etablert system og rutiner som bidrar til å sikre en økonomisk forsvarlig drift av selskapet?
 - a. Har selskapet etablert rutiner for å utarbeide og følge opp budsjetter?
 - b. Gjennomfører selskapet risikovurderinger i forbindelse med større investeringer?
 - c. Har selskapet etablert rutiner for å utarbeide og følge opp budsjett i større prosjekter?
 - d. Har selskapene hatt en økonomisk utvikling i samsvar med uttrykte forventninger fra eierne?
4. I hvilken grad har selskapet etablert et system og rutiner for å bidra til å sikre at selskapet etterlever alle lover og regelverk som gjelder for selskapet?
5. I hvilken grad har selskapet etablert retningslinjer/rutiner for å anskaffelser og kontraktsoppfølging?
6. I hvilken grad har selskapet etablert en prosjekthåndbok eller tilsvarende som regulerer selskapets styring av investeringsprosjekter?
7. I hvilken grad har selskapet system og rutiner som bidrar til å ivareta systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i samsvar med krav i internkontrollforskriften?
8. I hvilken grad har selskapet system og rutiner som bidrar til å sikre miljøvern?
9. I hvilken grad har selskapet gjennomført ROS-analyse og utarbeidet beredskapsplan i samsvar med beredskapsforskriften?

Sentrale kilder til å utlede revisjonskriterier være:

- Eierskapsstrategi for Karmsund Havn IKS
- Lov om interkommunale selskaper
- Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll, veileder fra KS³
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)
- Beredskapsforskriften
- God praksis for internkontroll. Vi vil her bygge på det anerkjente COSO-rammeverket for internkontroll⁴
- ISO 14001 Miljøledelse

Dette vil innfri kravene til den obligatoriske eierskapskontrollen som kommunen må gjøre innenfor fireårsperioden 2016-2020, i tillegg til å gi eierskapskommunene informasjon om driften av Karmøy Havn.

³ [Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll](#), KS, 2015.

⁴ COSO er en forkortelse for The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission, en arbeidsgruppe av fem organisasjoner (American Institute of Certified Public Accountants, American Accounting Association, The Institute of Internal Auditors, Institute of Management Accountants og Financial Executives Institute) som har engasjert seg i å strukturere hvordan organisasjoner kan etablere egnede effektive styrings- og kontrollstrukturer. I 1992 publiserte COSO rammeverket Intern kontroll – et integrert rammeverk. Rammeverket er oppdatert av 2013 og er i dag trolig fortsatt det mest internasjonalt aksepterte utgangspunktet for utvikling av intern styring og kontroll.

Alternativ 2: Obligatorisk eierskapskontroll

I den grad det er ønskelig at selskapskontrollen gjennomføres som en ren obligatorisk eierskapskontroll, foreslås det at selskapskontrollen svarer ut problemstilling 1 og 2:

Obligatorisk eierskapskontroll

1. I hvilken grad følger kommunen(e) opp sine eierinteresser i Karmsund Havn IKS, i samsvar med
 - a. eierkommunenenes eierstrategi for selskapet?
 - b. krav og normer til godt eierskap?
2. Hva er årsaker til eventuell manglende etterlevelse hos kommunen(e)?

For å svare ut dette vil sentrale kilder til å utlede revisjonskriterier være:

- Eierskapsstrategi for Karmsund Havn IKS
- Lov om interkommunale selskaper
- Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll, veileder fra KS⁵

KPMG anbefaler at en selskapskontroll av Karmsund Havn IKS gjøres etter alternativ 1 - utvidet form, med metodikk tilsvarende en forvaltningsrevisjon, da dette vil kunne gi kommunen/kommunene mer informasjon om selskapets drift/virksomhet enn en kontroll som kun fokuseres mot forvaltningen av eierinteressene til kommunen.

Metodikk og fremdriftsplan for de ulike alternativene presenteres i neste del av vårt tilbud.

⁵ Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll, KS, 2015.

3. Metodikk, fremdriftsplan og honorar

3.1 Metode og aktivitets- og fremdriftsplan

3.1.1 Alternativ 1: Obligatorisk eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon som vurderer drift og styring av Karmsund Havn

For å kunne besvare problemstillingene vil vi benytte dokumentanalyse og intervju. I første omgang vil vi samle inn relevant dokumentasjon fra kommunen og selskapet som er gjenstand for kontrollen. Vi vil innhente og gjennomgå dokumentasjon som kan gi informasjon om i hvilken grad eierskapsstrategien og krav til godt eierskap følges opp, og gi informasjon om driften av Karmsund Havn.

Videre vil i stor grad bruke samme rammeverk og arbeidsmetodikk som for en forvaltningsrevisjon, som tilpasses i sitt innhold i forhold til at både kommunen/rådmann og Karmsund Havn IKS her er å anse som den reviderte part. KPMG utfører forvaltningsrevisjon i samsvar med forskrift om kontrollutvalg, forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner og RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon. Sentralt i vår tilnærming er å sikre en systematisk gjennomføring av forvaltningsrevisjonsprosjektet basert på standarden for forvaltningsrevisjon, med utgangspunkt i prosjektets formål og problemstillinger.

Sentralt i planleggingsfasen er utarbeiding av relevante revisjonskriterier som oppstilles til valgte problemstillinger. Revisjonskriterier er de krav og normer som tilstand og/eller praksis måles mot. I gjennomføringsfasen vil det bli samlet inn dokumentasjon fra selskapet som vil bli gjennomgått og analysert opp mot revisjonskriteriene.

Det vil i tillegg bli gjennomført intervjuer med et utvalg av ledere og ansatte. Endelig valg av personer for intervjuer vil bli avtalt nærmere med kommunen og Karmsund Havn IKS. Før gjennomføring av intervju vil det bli utarbeidet intervjuguider. Informasjon som benyttes fra intervjuene i rapporten vil bli verifisert gjennom høring av et rapportutkast hos alle involverte parter.

Data fra respondentene vil bli sammenstilt med analysert dokumentasjon og dette vil sammen bli vurdert opp imot revisjonskriteriene. I tillegg til analyse av funn, analyserer vi årsaker og konsekvenser forbundet med eventuelle forbedringsområder, som et grunnlag for å gi eventuelle anbefalinger.

Selskap som omfattes av selskapskontroll vil gis anledning til å gi kommentarer til de forhold som blir beskrevet i rapporten. Dette bidrar til opplysning av datagrunnlaget som selskapskontrollen bygger på, og det bidrar til å sikre forsvarlig saksbehandling. Eventuelle kommentarer vil gå fram av rapporten. Rapportutkastet vil derav både bli sendt til høring til rådmann/rådmenn i kommunen/kommunene og til ledelsen i Karmsund Havn IKS. Høringene hos alle aktuelle parter vil bestå av to deler: 1) Verifisering av fakta, og 2) Anledning til å gi formell uttalelse til rapporten.

Det vil bli levert en samlet rapport. Rapporten vil være kvalitetssikret og etterprøvbart. Den vil redegjøre for mandat, undersøkelsen, funn og anbefalinger. Rapporten vil bli levert etter KPMGs standardmal for forvaltningsrevisjonsrapporter.

Figuren under viser forslag til aktivitets- og framdriftsplan for gjennomføring:

Faser + aktiviteter	Ansvar	Timer	Januar					Februar				Mars		
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 Forberede														
1.2 Operasjonalisere prosjektplan	KPMG													
2 Starte opp														
2.1 Sende oppstartsbrev	KPMG													
2.2 Dokumentliste	KPMG													
2.3 Intervjuplan	KPMG													
3 Gjennomføre														
3.1 Dokumentanalyse	KPMG													
3.2 Intervjuguide	KPMG													
3.3 Intervjuer	KPMG													
3.4 Analyse	KPMG													
3.5 Kvalitetssikring	KPMG													
3.6 Rapportutkast	KPMG													
4 Rapport														
4.1 Høring rapportutkast	KPMG													
4.2 Ferdigstille rapport														
4.3 Oversending av rapport	KPMG													
180														

Vi vil bruke estimert 180 timer på oppdraget, fordelt på hovedaktivitetene forberedelser, oppstart, gjennomføring og rapportering. I estimert fremdriftsplan og timeantall har vi tatt hensyn til at flere kommuner vil delta.

Forberedelsesfasen inkluderer detaljplanlegging av revisjonen basert på dette tilbudet, inkludert utarbeiding av revisjonskriterier. Oppstartsfasen inkluderer oppstartsbrev til alle involverte parter, dokumentinnsamling og møteavtaler/intervjuplan. Gjennomføringen inkluderer dokumentgjennomgang, forberedelse og gjennomføring av intervjuer, analyse, utarbeidelse av rapportutkast og intern kvalitetssikring. Rapporteringsfasen inkluderer høringsrunde hos alle aktuelle parter, utarbeiding av revidert/endelig rapport, samt levering av rapport til kontrollutvalget/kontrollutvalgene.

Vårt forslag til plan for gjennomføring bygger på forutsetninger om at Karmsund Havn IKS og kommunen(e) sender etterspurt dokumentasjon til oss innen rimelig tid, samt at vi får tilgang til personer, dokumentasjon og data.

Vi vil kunne starte opp arbeidet med detaljplanlegging så snart oppdragsgiver har gjort sin tildeling av oppdraget. I fremdriftsplanen over har vi satt inn uke 1 som tentativ oppstartstidspunkt. I tidsrommet januar-februar vil vi samle inn og analysere data. Rapportskriving og høring av rapporten vil skje i februar, med levering av endelig rapport til kontrollutvalgets sekretariat i starten av mars 2018.

3.1.2 Alternativ 2: Obligatorisk eierskapskontroll

Dersom det er ønskelig at selskapskontrollen gjennomføres som en ren obligatorisk eierskapskontroll så vil det være et langt mindre omfattende prosjekt.

Sentralt i planleggingsfasen er utarbeiding av relevante revisjonskriterier som oppstilles til problemstillingene 1 og 2. I gjennomføringsfasen vil det bli samlet inn dokumentasjon fra kommunene som vil bli gjennomgått og analysert opp mot revisjonskriteriene.

Vi vil gjennomføre intervjuer med Karmøy kommunes representant(er) i selskapet Karmsund Havn IKS, samt at det kan være hensiktsmessig å ha intervjuer med ordfører og eventuelt rådmann i Karmøy kommune. Formålet med intervjuene er å få utfyllende informasjon og forklaringer til oversendt dokumentasjon. Fra andre eventuelle kommuner vil vi i stor grad etterspørre og gjennomgå sentral dokumentasjon på hvordan eierskapsinteresser ivaretas. Informasjon fra respondenter analyseres og sammenstilles med dokumentasjon. Data vurderes opp imot evalueringskriteriene, for at vi så gir svar til revisjonens problemstillinger.

Rapportutkastet vil bli sendt til høring til rådmann/rådmenn i kommunen/kommunene. Høringene hos alle aktuelle kommuner vil bestå av to deler: 1) Verifisering av fakta, og 2) Anledning til å gi formell uttalelse til rapporten.

Figuren under viser forslag til aktivitets- og framdriftsplan for alternativ 2. Obligatorisk eierskapskontroll:

Faser + aktiviteter	Ansvar	Timer	Januar					Februar				
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1 Forberede												
1.1 Operasjonalisere prosjektplanen	KPMG											
2 Starte opp												
2.1 Sende oppstartsbrev	KPMG											
2.2 Dokumentliste	KPMG											
2.3 Intervjuplan												
3 Gjennomføre												
3.1 Dokumentanalyse	KPMG											
3.2 Intervjuer	KPMG											
3.3 Analyse	KPMG											
3.4 Kvalitetssikring	KPMG											
3.5 Rapportutkast	KPMG											
4 Rapport												
4.1 Høring rapportutkast	KPMG											
4.2 Ferdigstille rapport	KPMG											
4.3 Oversending av rapport	KPMG											

Totalt estimert ressursbruk er estimert til 70 timer. I estimert fremdriftsplan og timeantall har vi tatt hensyn til at flere kommuner vil delta. Prosjektet skal starte opp i januar 2018. Med tilgang på data og personell i januar, vil datainnsamling – og analyse bli gjennomført i januar.

Innsamling og analyse av data er den mest ressurskrevende delen av kontrollen, og er estimert til ca. 35 timer. Datainnsamling omfatter etablering av liste over dokumentasjon vi trenger, planlegging og gjennomføring av intervjuer. Analysefasen starter når data er samlet inn og innebærer at data sammenholdes med evalueringskriteriene og utarbeidelse av vurderinger. Høring vil skje i februar. Rapporten vil bli overlevert kontrollutvalget i slutten av februar 2018.

Vårt forslag til plan for gjennomføring bygger på forutsetninger om at Karmsund Havn IKS sender etterspurt dokumentasjon til oss innen rimelig tid, samt at vi får tilgang til personer, dokumentasjon og data.

3.2 Prosjektteam

KPMG sitt tilbudte team for selskapskontroll i Karmsund Havn IKS består av:

- Prosjektansvarlig: Ole Willy Fundingsrud
- Prosjektmedarbeidere: Kaia Graham-Haga og Lena Davik Fjørtoft

CV for personene som inngår i teamet er vedlagt i dette tilbudsdokumentet.

3.3 Honorar

For gjennomføring av alternativ 1. Obligatorisk eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon som vurderer drift og styring av Karmsund Havn, tilbyr vi et fasthonorar på NOK eks. mva.

For gjennomføring av alternativ 2. Obligatorisk eierskapskontroll, tilbyr vi et fasthonorar på NOK eks. mva.

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	30.01.18	4/18
Kommunestyret	19.02.18	

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	033	

KONTROLLUTVALET - ÅRSMELDING 2017

Vedlegg: kontrollutvalet si årsmelding for 2017

Saksorientering:

I følge kommuneloven § 77 pkt 6 skal ”*kontrollutvalget rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget*”.

Utkast til årsmelding for kontrollutvalet si verksemd i 2017 følgjer vedlagt. Den er sett opp etter omtrent same mal som tidligare årsmeldingar.

Årsmeldinga summerer opp utvalet sin aktivitet i 2017 og gir eit samandrag av dei hovedsaker som utvalet har hatt til handsaming gjennom året. Årsmelding gjer dessutan ei total oversikt over alle saker til handsaming og saker til orientering.

Årsmeldinga vert lagt fram for kommunestyret til orientering etter at kontrollutvalet har godkjent den. Eventuelle endringar som måtte komme frå utvalet vil bli innarbeida før den blir vidaresendt.

SEKRETARIATET SITT FORSLAG TIL VEDTAK:

Sveio kontrollutval godkjenner årsmelding for 2017 slik ho ligg føre (eller med endringar som kom fram i møtet).

OG INNSTILLING:

Sveio kommunestyre tek kontrollutvalet si årsmelding 2017 til orientering.

Aksdal, 23.01.18

Toril Hallsjø (sign)

Daglig leiar/utvalssekretær

SVEIO KOMMUNE

KONTROLLUTVALET ÅRSMELDING 2017

KONTROLLUTVALET

SVEIO KOMMUNE

INNLEIING

Kontrollutvalet si årsmelding er ei tilbakemelding til kommunestyret om utvalet si verksemd og kva saker og oppgåver som er tatt opp drøfta, og handsama i 2017.

I følge kommunelova § 77 pkt. 6 skal **"kontrollutvalet rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret"**.

1. OM KONTROLLUTVALET

Kontrollutvalet er eit lovpålagt organ som skal på vegne av kommunestyret syte for tilsynet med forvaltninga av kommunen (rekneskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon) og selskap som kommunen eig (selskapskontroll). Utvalet skal også sjå til at revisjonen fungerer på ein trygg måte. Ordninga er heimla i kommunelova og i eiga forskrift om kontrollutval.

Kontrollutvalet er ikkje underlagt andre organ enn kommunestyret og rapporterer og innstiller til dette.

Kontrollutvalet har eige reglement, vedtatt av kommunestyret i 2012 og revidert i 2014.

2. MEDLEMMENE I UTVALET

Det er kommunestyret sjølv som vel medlemmene. Kontrollutvalet skal ha minst tre medlem, og etter § 77 nr 1 i kommunelova skal minst eit av utvalet sine medlemmer veljast blant representantane i kommunestyret. Tilsette i kommunen er utelukka frå val til kontrollutvalet. Utvalet kan heller ikkje ha vere valt inn i andre utval.

Utvalet har etter siste nyval i 2016 følgjande medlemmer:

Faste medlemmer

Leiar	Olav Haugen (KrF)
Nestleiar	Hans Christian Andersen (Frp)
Medlem	Heidi Selsås (Ap)
Medlem	Gustav Eidsvåg (Frp)
Medlem	Torill Hagland (H)

Numeriske varamedlem:

1. ~~Svein Nesse~~ (V)
2. Sissel Lier Høiness (Ap)
3. Haldis R. Stueland (KrF)
4. Svein Olaf Bua (H)
5. Helga Reinertsen (Sp)

Gustav Eidsvåg er også kommunestyrerepresentant.

Ordføraren har møte- og talerett i utvalet, men har ikkje møtt i 2017. Rådmannen har ikkje møterett, men kan bli invitert/kalla inn av utvalet. Økonomisjefen møtte i april i rekneskapssaka. Ny rådmann møtte utvalet i møtet i november då han orientert om budsjettframlegg.

Møta vert gjort kjent på kommunen sine nettsider og sekretariatet sine heimesider. På desse stadene vert også sakspapira og protokollar lagt ut.

3. AKTIVITETEN I KONTROLLUTVALET I 2017

Kontrollutvalet har i 2017 hatt **4** (5) møte, fordelt på to om våren og to på hausten. Utvalet sine møte er opne for publikum og presse med unntak av når det er heimel i lov om å lukke. Utvalet held sine møte i kommunestyresalen i rådhuset.

Utvalet har i 2017 hatt **20** (31) saker til handsaming der 4 (5) av sakene er vidaresendt til handsaming i kommunestyret. **31** (46) saker er blitt lagt fram til orientering. Samla oversyn over sakene følger som vedlegg til årsmeldinga.

På kontrollutvalskonferansen i regi av Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) i februar deltok H.C. Andersen. Det var ingen frå Sveio som deltok på konferansen til Forum for kontroll og tilsyn i juni.

På dagskonferansen for kontrollutval i Rogaland i Sandnes 30. november deltok utvalsleiar.

4. KONTROLLUTVALET SINE HOVUDOPPGÅVER

Kontrollutvalet har oppgåver knytte til internt tilsyn og kontroll gjennom rekneskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll.

4.1 REKNEKAPSREVISJON

Kontrollutvalet skal sjå til at kommunen sin årsrekneskap og rekneskap til kommunale føretak vert revidert på ein trygg måte. Kontrollutvalet skal også halde seg orientert om revisjonsarbeidet og sjå til at det går føre seg i samsvar med lov og føresegner, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalet sine instruksar.

Kontrollutvalet hadde i møtet 25.04.17 kommunen sin årsrekneskap for 2016 til handsaming. Totalt sett blei rekneskapen for 2016 gjort opp med eit driftsoverskot på kr 6,4 mill. og positivt netto driftsresultat med kr 17,5 mill. kr. Det utgjør 3,9 % og var omtrent som året før. Uttale til rekneskap for Ryvarden Kulturfyr KF blei godkjent i same møtet.

Kontrollutvalet hadde inga merknader til sjølve rekneskapet, men ønskte tilbakemelding på revisor sine merknader i revisjonsrapporten knytte til rutinar i lønssystemet og manglande gjennomgang av finansreglementet. Oppfølging av merknadene blei lagt fram for utvalet i septembermøtet. Utvalet tok tilbakemeldinga til orientering.

4.2 FORVALTNINGSREVISJON

I følge kommunelova skal kontrollutvalet sjå til at det årleg vert gjennomført forvaltningsrevisjon av den kommunale verksemda. Kontrollutvalet skal minst ein gong i valperioden utarbeide ein plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Kommunestyret skal vedta planen. Sveio kommune sin plan for 2016-2020 blei vedteken av kommunestyret i møte 31.10.16, sak 111/16.

Rapport om «Internkontroll» blei lagd fram for utvalet 12.09.17 og vidaresendt til kommunestyret 25.09.17, sak 73/17. Revisor hadde åtte tilrådingar. Rådmannen skal komme med tilbakemelding om oppfølging av rapporten innan 12 månader, dvs. hausten 2018. Prosjekt om «Vedtaksoppfølging» blei valt i haust som nytt prosjekt etter planen. Prosjektmandat skal handsamast på nyåret og rapport vil vere klår hausten 2018.

4.3 SELSKAPSKONTROLL

I følge kommunelova er kontrollutvalet pålagt og sjå til at det vert ført kontroll med forvaltninga av kommunen sine interesser i selskap m.m. Kontrollutvalet skal også her utarbeida ein plan for gjennomføring av selskapskontroll.

Planen for 2016-2020 og retningslinjene for slik kontroll blei vedtatt av kommunestyret i møte 31.10.16, sak 112/16.

Kontrollutvalet vedtok i 2014 å delta i selskapskontroll av Haugaland Kraft AS og Haugaland Næringspark AS i lag med dei andre eigarkommunane. Rapport var klar i mars 2015. Deloitte såg etter om det var etablert system og rutinar for å sikre at selskapa vert drive i samsvar med vedtekter, politiske vedtak og regelverk. Det blei avdekka nokre få forbedringspunktar, og det blei sett ein frist på 12 månader for tilbakemelding om oppfølging av tilrådingane. Utvalet fekk tilbakemelding om oppfølging av selskapskontrollen i Haugaland Kraft AS i møtet i juni.

Ny felles selskapskontroll er på trappene når det gjeld Karmsund Havn IKS.

4.4 TILSYN MED REVISOR

Tilsyn med revisjonen blir gjennomført ved gjennomgang av revisjonens planer og rapporter. Utvalet innhentar kvart år uavhengighetserklæring frå ansvarleg revisor. Revisor har møte- og talerett i utvalet sine møte.

Deloitte AS er kommunen sitt revisjonsselskap. Avtalen gjeld frå 01.07.16 til 31.06.20 med opsjon til å forlengje avtalen med to år. Oppdragsansvarleg rekneskapsrevisor er Else Holst-Larsen og ho har møtt i tre av fire møte. Forvaltningsrevisorane har kontor i Bergen og har møtt i tre av møta i 2017.

Deloitte AS har lagt fram uavhengighetserklæring, presentert plan for revisjonsarbeidet, orientert om interimrevisjonsarbeidet og lagt fram prosjektplan for kommande rapport og utarbeida rapport.

4.5 TILSYN MED FORVALTNINGA

Tilsyn med forvaltninga kan gjerast ved at utvalet får orientering frå rådmannen om spørsmål og saker utvalet har tatt opp.

I november møtte ny rådmann og han orienterte om framlegg til budsjett 2018 og økonomiplan.

5 BUDSJETT/REKNESKAP FOR TILSYN OG KONTROLL

ANSVARsomRÅDE 10010	REGNSKAP 2016	BUDSJETT 2016	REGNSKAP 2017
REVISJON OG KONTROLLUTVAL			
Godtgjersle, kurs, m.m	67 967	70 000	63 799
Revisjonstenester (avt m/priv.)	295 572	385 000	338 820
Sekretariatstenester ((IKS)	159 000	167 000	167 000
Sum utgifter	522 539	622 000	569 619

Kontrollutvalet handsama hausten 2017 framlegg til budsjett for tilsyn og kontroll for 2018. Framlegg til budsjett var på kr 656.000 eks. mva. Timetalet til forvaltnings-revisjon/selskapskontroll har auka då fastprisen blei lågare ved siste anbudsrunder.

6. SEKRETARIATET FOR KONTROLLUTVALET

Kommunane er pålagt å ha eit kontrollutvalssekretariat som er uavhengig, dvs. ikkje knytte opp mot rådmann eller revisjon. Haugaland Kontrollutvalssekretariat IKS blei etablert frå 2005 og vore i drift i 13 år.

Selskapet er eid av 10 kommunar og oppgåvene blir ivaretatt av to tilsette. Sekretariatet har, i tillegg til kontakt og samarbeid med utvala, administrasjon og politisk leiing, samarbeid med tre revisjonsselskap, andre interkommunale selskap i regionen og sekretariata i Rogaland, Agder og Hordaland.

Fast utvalssekretær har vore dagleg leiar Toril Hallsjø. Sekretariatet har eigne heimesider, www.kontrollutvalgene.no, kor mellom anna alle sakskart, protokollar og rapportar blir lagd ut fortløpande.

Frå Sveio kommune er utvalsleiar Olav Haugen valt til representantskapet i IKSet med Ole-Ørjan Hov som vara. Representantskapsmøtet blei heldt 24.04.17 og Haugen leia møtet då han er valt som representantskapsleiar.

7. OPPSUMMERING

Aktiviteten i 2017 har vore som tidlegare med unnatak av at junimøtet i år blei avlyst. Det har blitt handsama ein rapport og ein nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt er valt ut for 2018. Administrasjonen har gjort greie for rekneskap og budsjett.

Sveio, den 30.01.18

Olav Haugen
leiar (sign.)

Hans Christian Andersen
(sign.)

Torill Hagland
(sign.)

Heidi Selsås
(sign.)

Gustav Eidsvåg
(sign.)

OVERSYN OVER SAKER – SVEIO KONTROLLUTVAL 2017

Saker til behandling:

- 1/17 Godkjenning av protokoll frå møtet 08.11.16
- 2/17 Prosjektplan – forvaltningsrevisjon – «Internkontroll i Sveio kommune»
- 3/17 Kontrollutvalet si årsmelding 2015
- 4/17 Referat- og orienteringssaker 24.01.17

- 5/17 Godkjenning av protokoll frå møtet 24.01.17
- 6/17 Revisor si egenerklæring for 2017
- 7/17 Sveio kommune – uttale til årsrekneskapen for 2016
- 8/17 Ryvarden Kulturfyr KF – rekneskap og årsmelding 2016
- 9/17 Referat- og orienteringssaker 25.04.17

- 10/17 Godkjenning av protokoll frå møtet 25.04.17
- 11/17 Forvaltningsrevisjonsrapport «Internkontroll i Sveio kommune»
- 12/17 Oppfølging av merknader i revisjonsrapport – årsrekneskap 2016
- 13/17 Budsjett 2018 – kontroll og tilsyn - kontrollutvalet
- 14/17 Referat- og orienteringssaker 12.09.17

- 15/17 Godkjenning av protokoll frå møtet 12.09.17
- 16/17 Val av nytt forvaltningsrevisjonsrapport for 2018 - tinging av prosjektmandat
- 17/17 Rådmannen sitt framlegg til budsjett 2018 og økonomiplan 2018-2021
- 18/17 Revisjonsplan 2017
- 19/17 Møteplan for 2017
- 20/17 Referat- og orienteringssaker 07.11.17

Referat- og orienteringssaker 2017 til Sveio kontrollutval

1. Statusoversikt - januar 2017
2. Førebels rekneskapstall 2016 – ansvar 1010 – kontroll og revisjon – funksjon 1100
3. Haugaland Vekst IKS – protokoll frå representantskapsmøtet 16.12.16
4. Årsrapport og skatterekneskap 2016 - skatteoppkrevjaren i Sveio kommune
5. Haustkonferansen 17.11.16 i Sandnes – tilbakemelding frå utvalsleiar
6. Påmeldt Kontrollutvalskonferansen 01.-02.02.17 - nestleiar H.C. Andersen
7. NKRF – informasjonsskriv 8/16 – Nye maler for normalberetninger 2016

8. Statusoversikt - april 2017
9. Skatteetaten - kontrollrapport 2016 vedk. skattekrevjarfunksjonen for Sveio
10. Karmsund Havn IKS – møte i hamnerådet 23.03.17
11. Samarbeidsrådet for Sunnhordland IKS – representantskapsmøte 07.04.17
12. Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS – representantskapsmøte 24.04.17
13. Haugaland Vekst IKS – representantskapsmøtet 28.04.16
14. Forum for Kontroll og Tilsyn – svarbrev til Foreningen Familie i barnevern
15. Kontrollutvalskonferansen 01.- 02.02.17

16. Statusoversikt - september 2017
17. Protokoll fra generalforsamling i Haugaland Kraft AS 12.06.17
18. FKT-konferansen i Tromsø 7. – 8. juni
19. FKT – protokoll frå årsmøtet 07.06.17
20. Rådmannen sitt saksframlegg i KST-sak - Avvikling av stiftinga Sveio Bufellesskap
21. Haustkonferansen - Forum for kontrollutval i Rogaland - dato sett til 30.11.17
22. Haugalandspakken AS – varsel om ekstraordinær generalforsamling 30.10.17

23. Statusoversikt - oktober 2017
24. Komm.styrevedtak 25.09.17, sak 73/17- Forvaltningsrevisjonsrapport – «Internkontroll»
25. Kommunestyresak 06.10.17, sak 85/17 – Tertialrapport 31. august 2017
26. Innkalling til ekstraord. generalforsamling i Haugaland Kraft AS den 14.11.17
27. Sekretariatet sitt brev - innsynsrett – Haugaland Kraft AS
28. Tilbod på revisor oppdrag og prosjektplan – Karmsund Havn IKS
29. Legemeldt sjukefråver – 1. halvår 2017 – kommunar på Haugalandet
30. Kommunal rapport – professor Bernt svarar – «Når kommunestyret har hastverk»
31. Haustkonferansen - Forum for kontrollutval i Rogaland- program – påmelding
32. Innkalling til ekstraord. generalforsamling i Haugalandspakken AS den 30.10.17
33. Invitasjon til folkevaldopplæring for kontrollutval i Hordaland 29.- 30.01.18

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalet	30.01.18	5/18
Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 30.01.18**Vedlegg:**

1. Statusoversikt - januar 2018
2. Rekneskapstall 2017 – ansvar 1010 – kontroll og revisjon – funksjon 1100
3. Haugaland Vekst IKS – protokoll frå representantskapsmøtet 15.12.17
4. Årsrapport og skatterekneskap 2017 - skatteoppkrevjaren i Sveio kommune
5. Haustkonferansen 30.11.17 i Sandnes – tilbakemelding frå utvalsleiar
6. Påmeldt til Kontrollutvalskonferansen 07.- 08.02.18 frå Sveio: H.C. Andersen

Saksorientering:

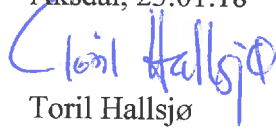
Vedlagt følger dei opplista tema (brev, melding og liknande) til kontrollutvalet til orientering.

Dersom det er spørsmål til skatterekneskapen eller årsrapporten ber eg om at dei blir varsla før møtet, slik at skatteoppkrevar blir varsla og evt. kan møte.

SEKRETARIATET SITT FORSLAG TIL VEDTAK:

Kontrollutvalet tar referatsak 1 – 6 til orientering.

Aksdal, 23.01.18

Toril Hallsjø
Utvalssekretær

1

Kontrollutvalet i Sveio - Statusoversikt januar 2018

Saker frå bestilling til behandling i kontrollutvalet

Forvaltningsrevisjon	Bestilling	Tidsbruk	Status	Ferdig	Merknader
«Saksførebuing og vedtaksoppfølging»	30.01.18	250 t.	mandat	aug. 2018	Deloitte AS
Selskapskontroll					
Karmsund Havn IKS	31.01.18	3,8 % / 7 t.	mandat	Haust 2018	KPMG AS
Andre saker					

Saker under politisk handsaming eller til oppfølging i kontrollutvalet

Forvaltningsrevisjon/ selskapskontroll	Bestilt	Hand- saming i KU	Hand- saming i KST	Planlagt oppfølging	Merknader
«Internkontroll»	24.01.17, sak 02/17	12.09.17, 11/17	25.09.17, sak 73/17	Hausten 2018	Deloitte AS
Andre saker					

Avslutta prosjekt

Forvaltningsrevisjon	Bestilt	Behandla i KU	Behandla i KST	Fylgt opp i KST	Merknader
«Sakshandsaming, service og haldningar»	3.02.15, sak 3/15	01.10.15, sak 25 /15	14.03.16 sak 2 /16	31.10.16, sak 110/16	KPMG AS
«Spesialped. tiltak i Sveio»	28.01.14 sak 3/14	23.09.14, sak 26/14	03.11.14, sak 73/14	08.12.15, sak 30/15	KPMG AS
Selskapskontroll					
Haugaland Kraft AS og Hgl Næringspark AS	09.09.14, sak 19/14	20.04.15, sak 10/15	11.05.15, Sak 26/15	KU 14.06.16, sak 15/16	Deloitte AS
Andre saker					
Plan og overordna analyse – forvaltnings- revisjon 2016-2020	03.12.15, 33/15	13.09.16, sak 20/16	31.10.16 sak 111/16	Neste 4 år	Laga av Deloitte AS
Plan og overordna analyse – selskaps- kontroll 2016-2020	03.12.15, 33/15	13.09.16, sak 21/16	31.10.16 sak 112/16	Neste 4 år	Laga av Deloitte AS

1 SVEIO KOMMUNE (2017) - År/Periode 2017 1 - 12

19.01.2018

	Regnskap 2017	Buds(end) 2017	Regnskap 2016
Ansvar: 10010 REVISJON OG KONTROLLUTVAL			
Art-Gruppe: 10 Lønn			
10100 FAST LØN	0	0	-19.200
10511 SK.PLIKTIG KM-GODTGJERSLE	417	0	294
10800 GODTGJERSLE FOLKEVALDE	40.290	21.685	39.776
10802 TAPT ARBEIDSFORTENESTE FOLKEVALDE	0	2.000	0
10906 PENSJON - KLP FELLESORDNING	0	4.360	-2.300
10990 ARBEIDSGJEVARAVGIFT	5.740	3.955	2.150
Sum art-Gruppe: 10 Lønn	46.447	32.000	20.720
Art-Gruppe: 11 Andre driftskostnader			
11151 BEVERTNING I KOMMUNAL REGI	0	0	865
11205 UTGIFTSDEKNING, HOTELL, OPPHALD MØTE (IKKJE K	0	0	5.191
11500 KURSAVGIFTER, HOTELL VED KURS, OPPLÆRING - IK	6.815	30.000	7.700
11600 KOST, OPPHALD, RESIEUTGIFTER, OPPGÅVEPLIKTI	1.319	2.000	567
11601 KØYREGODTGJERSLE	2.736	1.000	3.724
11700 UTG TIL FLY, TOG, BUSS, PARKERING, BOM, TAXI, FEF	2.182	0	0
11951 KONTINGENTAR	4.300	5.000	4.200
12700 KONSULENTTENESTER	49.000	0	0
13501 INTERKOMMUNALE SAMARBEIDSTILTAK	167.000	167.000	159.000
13700 DRIFTSAVTALAR MED PRIVATE/TILSKOTT TIL LÆREE	289.820	385.000	295.572
14290 MERVERDIAVGIFT UTENFOR MVA-LOVA	85.085	90.000	74.010
Sum art-Gruppe: 11 Andre driftskostnader	608.258	680.000	550.828
Art-Gruppe: 12 Inntekter			
17290 KOMPENSASJON MOMS PÅLØPT I DRIFTSREGNSKAF	-85.085	-90.000	-74.010
Sum art-Gruppe: 12 Inntekter	-85.085	-90.000	-74.010
Sum ansvar: 10010 REVISJON OG KONTROLLUTVAL	569.619	622.000	497.539
TOTALT	569.619	622.000	497.539

Protokoll representantskapsmøtet for Haugaland Vekst IKS den 15.12.17

3
HAUGALAND
VEKST

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 17.01.18
Journalført: 18/0023/4h
Arkivkode: 217

Den 15. desember 2017 ble det avholdt representantskapsmøte i
Haugaland Vekst IKS.

Tilstede:

Ordførere

Haugesund kommune	Arne Christian Mohn
Tysvær kommune	Sigmund Lier
Bokn kommune	Tormod Våga
Utsira kommune	Marthe Klovning
Karmøy kommune	Jarle Nilsen
Vindafjord kommune	Ole Johan Vierdal
Etne kommune	Siri Klokkestuen
Sauda kommune	Asbjørn Birkeland
Suldal kommune	Gerd Helen Bø
Sveio kommune	Jorunn Skåden
Rogaland fylkeskommune	Astrid Furumo

Administrasjon

Tormod Karlsen
Inger K. Haavik
Arvid Nesse

Rådmenn (observatører)

Haugesund kommune	Ole Bernt Thorbjørnsen
Tysvær kommune	Arvid Vallestad, kom til sak 09/17
Bokn kommune	Jan Erik Nygård
Karmøy kommune	Sigurd Eikje
Vindafjord kommune	Kristian Birkeland, kom til sak 09/17
Etne kommune	Pål Nygård, kom til sak 09/17
Sauda kommune	Rune Kloster Tvedt
Suldal kommune	Øyvind Valen
Sveio kommune	Jostein Førre
Rogaland fylkeskommune	Astrid Furumo

Observatører

Torill Hallsjø, Kontrollutvalget
Ronny Sætre (ansattes observatør til styret)
Simon Nesse, Rogaland fylkeskommune

Ikke tilstede:

Utsira kommune Bjørn Ådnesen, rådmann

Protokoll representantskapsmøtet for Haugaland Vekst IKS den 15.12.17

Sakliste:

Sak 5/17: Valg av møteleder.

Jarle Nilsen er valgt.

Sak 6/17: Godkjenning av innkalling og dagsorden.

Forslag fra Vindafjord, Ole Johan Vierdal, om at behandling av sak 09/17 utsettes til etter kl. 10.00.

Vedtak: Forslaget fra Vindafjord, enstemmig vedtatt.

Sak 7/17: Behandling av budsjett for 2018

Vedtak: Budsjettet for 2018 ble enstemmig vedtatt.

Sak 8/17 Valg av revisor

Vedtak: KPMG ble enstemmig gjenvalgt.

Det ble enstemmig vedtatt å ta pause fra kl. 09.15 til kl. 10.00.

Møtet ble igangsatt på nytt kl. 10.00

Sak 09/17 Strategidrøfting – vurdering av framtidig organisasjonsmodell

Presentasjon ved styreleder HV, Ole Bernt Thorbjørnsen,

Vedtak:

Saken tas opp til ny realitetsbehandling i representantskapsmøtet den 20. april 2018. I mellomtiden gjennomføres en prosess i den enkelte kommune. Saken orienteres om i felles formannskapsmøte den 21. februar og drøftes i eiermøte den 2. mars 2018.

Haugesund den 15.12.2017

Representantskapet for Haugaland Vekst IKS

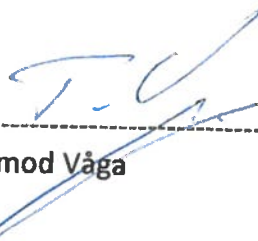
Jarle Nilsen

Sigmund Lier

Protokoll representantskapsmøtet for Haugaland Vekst IKS den 15.12.17

Arne Christian Mohn

Tormod Våga

Marthe Klovning

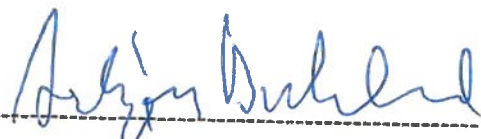

Gerd Helen Bø

Ole Johan Vierdal

Siri Klokke Stuen

Asbjørn Birkeland

Jorunn Skåden

Astrid Furumo

Skatteoppkrever
Arbeidsgiverkontroll
Innfordring

Skatteregnskap

Årsrapport

Årsrapport for 2017

**Skatteoppkreveren i
1216 Sveio kommune**

1. Generelt om skatteoppkreverens virksomhet	3
1.1 Skatteoppkreverkontoret – organisering, ressurser og kompetanse	3
1.2 Internkontroll	3
1.3 Skatteutvalg	3
1.4 Skattekontorets kontroll av skatteoppkreverfunksjonen	3
2. Skatteregnskapet	4
2.1 Avleggelse av skatteregnskapet	4
2.2 Vurdering av skatteinngangen	4
2.3 Margin	4
3. Innfordring av krav	5
3.1 Restanseutviklingen	5
3.2 Innfordringens effektivitet	6
3.3 Særnamskompetanse	6
4. Arbeidsgiverkontroll	7
4.1 Organisering av arbeidsgiverkontrollen	7
4.2 Planlagte og gjennomførte kontroller	7
4.3 Resultater fra kontrollene	7
4.4 Vurdering av kontrollaktiviteten	7
4.5 Samarbeid med andre kontrollaktører	7
4.6 Gjennomførte informasjons- og veiledningstiltak	7

1. Generelt om skatteoppkreverens virksomhet

Skatteoppkreverne skal i henhold til Skatteoppkreverinstruksen § 2-9 nr. 1 utarbeide en årsrapport i samsvar med retningslinjer gitt av Skattedirektoratet. I henhold til § 3-3 nr. 2 skal skatteoppkreveren også utarbeide et årsregnskap som vedlegges årsrapporten.

Årsrapporten skal omhandle hvordan oppgavene skatteregnskap, innkreving og arbeidsgiverkontroll er ivare tatt ved skatteoppkreverkontoret.

1.1 Skatteoppkreverkontoret – organisering, ressurser og kompetanse

Organisering

I 2017 har Skatteoppkreveren i Sveio vært med i Haugaland arbeidsgiverkontroll. Ressursbruken i tilknytning til kontrollarbeid utgjør ca 0,40 årsverk. Silvia Økland har hatt 80% stilling ved skatteoppkrevjar kontoret gjennom året. Andre ansatte ved økonomikontoret bistår ved oppgaver som krever det.

Ressurser

For 2017 er det 1,2 årsverk ved skatteoppkreverkontoret som benyttes til skatteoppkreverfunksjonen.

Tabellen viser ressursbruk ved skatteoppkreverkontoret, fordeling av årsverk per område

	Årsverk	%-andel fordelt
Skatteregnskap	0,25	20,9 %
Innfordring	0,4	33,3 %
Arbeidsgiverkontroll	0,4	33,3 %
Administrative oppgaver	0,15	12,5 %
SUM		100 %

Vurdering av ressurs situasjon og kompetanse

1.2 Internkontroll

Skatteoppkreverens ressurser har vært forsvarlige i 2017, selv om en kunne hatt nytte av mer ressurser.

Kompetansen på skatteregnskap og innfordring har vært tilfredsstillende i 2017.

Arbeidsgiverkontrollen kjøpes av Haugaland arbeidsgiverkontroll. Etter skatteoppkreverens oppfatning innehar Haugaland arbeidsgiverkontroll god kompetanse innenfor området.

1.3 Skatteutvalg

Skatteoppkreverkontoret har arbeidet med internkontroll i 2017. Det skal arbeides videre med ulike sider ved internkontroll fremover.

1.4 Skattekontorets kontroll av skatteoppkreverfunksjonen

Skattekontoret har ikke gjennomført stedlig kontroll av skatteoppkreverfunksjonen i 2017.

Det er i 2017 gjennomført stedlig kontroll av Haugaland Arbeidsgiverkontroll. Rapport for kontrollen er mottatt og gjennomgått.

2. Skatteregnskapet

Skatteoppkreverens arbeid med skatteregnskapet innbefatter regnskapsføring, regnskapsavleggelse, behandling av inn- og utbetalinger, krav, periodisk oppgjør og fordeling til skattekreditorene.

2.1 Avleggelse av skatteregnskapet

Skatteoppkreveren bekrefter at skatteregnskapet for 2017 er ført, avstemt og avlagt i samsvar med gjeldende forskrifter og retningslinjer, jf. Instruks for skatteoppkrevere av 8.april 2014 § 3-3 nr. 2.

2.2 Vurdering av skatteinngangen

Det vedlagte årsregnskapet viser skatteinngangen for regnskapsåret 2017.

Total skatte- og avgiftsinngang i forhold til foregående regnskapsår

Skatteinngangen i Sveio har økt med 22,9% fra 2016 til 2017. Økningen fra 2015 til 2016 7,9%. Økningen skyldes en enkelt hendelse i 2017 og vil være ikke være vedvarande for seinare år.

Kommunens andel av skatteinngangen i regnskapsåret

Sveio Kommune sin andel av skatteinngangen har gått fra 25,6% til 26,8% fra 2016 til 2017..

2.3 Margin

Ved hvert periodiske oppgjør i inntektsåret og de seks første månedene i året etter inntektsåret skal skatteoppkrever holde tilbake en bestemt prosent av innbetalt forskuddstrekk og forskuddsskatt som margin. Marginen skal brukes til oppgjør med skattytere som får til gode skatt ved avregning.

Tabellen under viser marginavsetning for inntektsårene 2016 og 2017.

	per 31.10.2016 (inntektsåret 2016)	per 31.12.2017 (inntektsåret 2017)
Innestående margin	5 968 042	39 547 244
For mye avsatt margin	5 968 032	
For lite avsatt margin		
Prosentstatts	10,0%	10,0%

Kommentarer til marginavsetningen

Kommunestyret har ikke vedtatt endring i prosentstatts for marginalavsetning i løpet av året.

3. Innfordring av krav

I henhold til skatteoppkreverinstruksen § 4-3 skal innfordring iverksettes uten unødig opphold etter forfall, og gjennomføres etter en helhetlig vurdering. Ved vurdering av innfordringstiltak skal skatteoppkreveren legge avgjørende vekt på tiltak som enkeltvis eller samlet bidrar til at oppgjør kan skje hurtig og effektivt, samtidig som det overfor skyldner blir utvist den hensynsfullhet og varsomhet som forholdene tillater.

3.1 Restanseutviklingen

Totalt restanser og berostilte krav

Tabellen viser totale restanser og berostilte krav for 2017 og 2016, samt endring fra i fjor for restanse og berostilte krav.

Skatteart	Restanse 31.12.2017	Herav berostilt restanse 31.12.2017	Restanse 31.12.2016	Herav berostilt restanse 31.12.2016	Endring i restanse Reduksjon (-) Økning (+)	Endring i berostilt restanse Reduksjon (-) Økning (+)
Sum restanse pr. skatteart	13 303 679	263 419	16 438 658	263 419	-3 134 979	0
Arbeidsgiveravgift	445 449	0	427 863	0	+17 586	0
Artistskatt	0	0				
Finansskatt	0	0				
Forsinkelsesrenter	1 231 597	50 283	878 462	50 283	+353 135	0
Forskuddsskatt	88 656	0	308 7	0	- 219 591	0
Forskuddsskatt person	2 662 540	144 648	2 990 234	144 648	-237 694	0
Forskuddstrekk	521 770	0	871 538	0	-349 768	0
Gebyr	0	0	0	0	0	0
Innfordringsinntekter	244 584	8 795	231 715	8 795	+12 869	0
Inntekt av summarisk fellesoppgjør	0	0	0	0		0
Kildeskatt	0	0	0	0		0
Restskatt	478 164	0	427 895	0	+50 269	0
Restskatt person	7 091 919	59 693	10 302 613	59 693	-3 210 694	0
Tvangsmulkt	538 999	0	0	0	+538 999	0
Sum restanse diverse krav						
Diverse krav	0	0	0	0	0	0
Sum restanse pr. skatteart inkl. diverse krav	13 303 679	263 419	16 438 568	263 419	-3 134 979	0

Kommentarer til restansesituasjonen og utviklingen i restanser

Uten sammenligningsgrunnlag fra andre kommuner er det vanskelig å si om de totale restansene er høye eller ikke i Sveio. En samlet restanse på ca 13,3 millioner virker umiddelbart som et noe høyt tall for en kommune på ca 5 500 innbyggere. Ca 263 000 i berostilte krav virker ikke avskrekkende.

Det har vært en reduksjon i samlet restanse på 3,1 millioner siste år. Dette er ei positiv utvikling. Det har ikke vært endring i berostilte krav fra 2016 til 2017.

Det er avskrevet krav tilhørende 12 skyldnere i 2017. Samlet avskrivning er kr 1 599 675 mot kr 795 859,- i 2016. Dette skyldes flere konkurser og sletting av LTD selskaper. Det er ikke ettergitt krav mot skatteyttere i 2017. I 2016 blei det totalt ettergitt kr 58 948,- fordelt på 2 skatteyttere.

Restanser eldre år

Tabellen viser totale restanser eldre år og restansene på restskatt person for de samme årene.

Inntektsår	Sum restanse (debit)	Herav skatteart "Restskatt – person"
2015	917 930	250 195
2014	1 030 903	658 051
2013	808 092	218 094
2012 – 1983	6 187 467	

Kommentarer til restanser og restanseoppfølgingen for eldre år

Antall krav som var foreldet pr. 31.12.2017: 4

Samlet beløp på krav som var foreldet pr. 31.12.2017: 53 649

Skatteoppkrever har gjennomgått rapporten "Restanseliste – forelda krav" dato t.o.m. 31.12.2017.

3.2 Innfordringens effektivitet

Vurdering av resultatet pr. 31.12.2017

Per 31.12.2017 har Sveio dårligere score enn innkreivingsmålene på forskuddsskatt for upersonlige skatteyter inntektsår 2016 og restskatt for upersonlige skatteyter inntektsår 2015. Årsakene knytter seg hovedsakelig til konkurs i selskaper, dette påvirker både forskuddsskatt, samt restskatt for upersonlige skatteytere.

For alle dei andre innkreivingsmålene har vi oppnådd bedre eller på lik linje med resultatmåla.

Det har vore stor forbedring frå rapportering pr 30.09.17 til rapportering 31.12.17.

Vurdering av sammenheng mellom aktivitet og resultat

I løpet av 2017 ble det sendt 42 § 7-10 varsel om utleggsforretning. Det ble sendt 1 begjæring om tvangsdekning. Det ble sendt 68 pålegg om utleggstrekk i løpet av fjordåret. Det ble utført 11 motregninger i 2017. Det er i enkelt saker samarbeid med Skatteetaten om å sende inn konkursbegjæring. I 2017 er det sendt 12 fordringsanmeldelser. Dette er omtrent det samme nivået som i 2016.

Skatteoppkrevers eventuelle tiltak for å bedre effektiviteten i innfordringen

Restanser følges opp forløpende og ny innkreivingsiltak vurderes gjennom det løpende arbeidet.

Omtale av spesielle forhold

Det har i 2017 vært ein del konkursar med til dels store restanser. Konkursane er blitt avsluttet etter Konkursloven § 135 – det er ingen dekning i boet etter konkursen.

3.3 Særnamskompetanse

Særnamskompetansen er brukt i 2017.

4. Arbeidsgiverkontroll

4.1 Organisering av arbeidsgiverkontrollen

Sveio kommune deltar i samarbeidsordningen Haugaland arbeidsgiverkontroll.

4.2 Planlagte og gjennomførte kontroller

Antall planlagte kontroller for 2017 var 7. Dette utgjør 4,9 % av totalt antall opplysningspliktige i kommunen.

Antall gjennomførte kontroller i 2017 var 7. Dette utgjør 4,9 % av totalt antall opplysningspliktige i kommunen.

Antall gjennomførte kontroller i 2016 var 8.

4.3 Resultater fra kontrollene

Det ble avdekket beløp i 5 av de 6 avdekkingskontrollene som ble gjennomført i 2017. Grunnlag for arbeidsgiveravgift ble økt med kr 1 436 898,- og for endring i inntektsgrunnlag kr 87 847,- i kontrollene.

4.4 Vurdering av kontrollaktiviteten

Sveio kommune har så å si oppnådd målkravet til SKD med 5 % i 2017. Vi er særdeles fornøyd med arbeidet som utføres av Haugaland arbeidsgiverkontroll.

4.5 Samarbeid med andre kontrollaktører

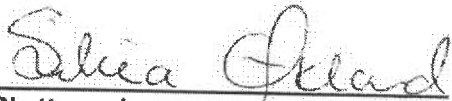
Det har ikke vært samarbeid med andre kontrollaktører i løpet av 2017.

Haugaland Arbeidsgiverkontroll er med i A-krimssamarbeid med Arbeidstilsynet, NAV, Politi og Skatt Vest. Sveio er med i området som denne A-krimgruppa dekker.

4.6 Gjennomførte informasjons- og veiledningstiltak

Det har ikke vært gjennomført målrettede og planlagt informasjonstiltak i perioden. Det har likevel blitt gitt informasjon til en del aktører som selv har tatt kontakt med skatteoppkreveren.

Sveio 11.01.2018:

Skatteoppkreverens signatur

Vedlegg: Årsregnskapet for 2017
 Vedlegg til årsregnskapet

ARSREGNSKAP FOR SVEIO KOMMUNE FOR REGNSKAPSÅRET 2017.

AVLAGT ETTER KONTANTPRINSIPPET.

Haugaland
Kontrollutvalgssekretær KS
Mottatt dato 12.01.18
Journalført: 18/00191
Arkivkode: 232

	2017	2016
Likvider	50 508 314	40 128 518
Skyldig skattekreditorene	-2 223 472	-1 032 487
Skyldig andre	-82 279	-188 539
Innestående margin	-48 202 560	-38 907 488
Udisponert resultat	-3	-4
Sum	0	0
Arbeidsgiveravgift	-64 634 257	-62 260 610
Finansskatt lønn	-17 500	
Kildeskatt mv - 100% stat	-4 050	-4 050
Personlige skatteyttere	-525 350 990	-437 961 231
Tvangsmulkt	-406 586	-13 735
Upersonlige skatteyttere	-10 751 710	-10 787 934
Renter	-156 315	-538 163
Innfordring	154 456	41 828
Sum	-601 166 952	-511 523 895
Fordelt til Folketrygden - arbeidsgiveravgift	64 634 258	62 260 612
Fordelt til Folketrygden - medlemsavgift	156 978 853	129 415 319
Fordelt til Fylkeskommunen	34 414 732	28 313 172
Fordelt til kommunen	160 876 527	130 903 035
Fordelt til Staten	184 262 582	160 675 708
Krav som er ufordelt	-1	-2
Videresending plassering mellom kommuner	0	-43 949
Sum	601 166 952	511 523 895

Sveio 11.01.2018

Silvia Økland

Silvia Økland
Skatteoppkrevjar

Vedlegg til årsregnskapet for 2017

Årsregnskapet er avlagt etter kontantprinsippet. Årsregnskapet viser skatter og avgifter mv som er innbetalt i løpet av regnskapsåret.

Innbetalte skatter og avgifter mv er fordelt til kommunen, fylkeskommunen, folketrygden og staten (skattekreditorene), etter gjeldende fordelingstall.

Sumlinjene i årsregnskapet:

- **Likvider**

Likvidene i skatteregnskapet består av bankbeholdning for skatt og eventuelt kontantbeholdning.

- **Skyldig skattekreditorene**

Fordelingsoppgjøret til skattekreditorene for desember, står som gjeld i balansen pr. 31.12. Skatteoppkreveren skal utbetale fordelingsoppgjøret til skattekreditorene senest 10. januar.

Dersom dette er et positivt beløp, har skatteoppkreveren en fordring på skattekreditorene. Skattekreditorene skal innbetale dette beløpet til skatteoppkreveren senest 20. januar.

- **Skyldig andre**

Dette beløpet består av uidentifiserte og uplasserte innbetalinger, som ikke er fordelt til skattekreditorene pga mangelfull informasjon fra den som innbetaler.

- **Innestående margin**

Ved hvert periodiske oppgjør i inntektsåret og de seks første månedene i året etter inntektsåret skal det holdes tilbake en bestemt prosent av innbetalt forskuddstrekk og forskuddsskatt som margin. Marginen skal nyttes til oppgjør med skattytere som får til gode skatt ved avregning.

- **Udisponert resultat**

Dette skal være et lite beløp som skyldes øreavrounding i skatteregnskapssystemet.

- **Innbetalte skatter og avgifter, Renter, Innfordring**

Dette beløpet er innbetalt arbeidsgiveravgift, finansskatt, forskuddstrekk fratrasket marginavsetning, forskuddsskatt for personlige og upersonlige skattytere, restskatt og overskytende forskudd for personlige og upersonlige skattytere, kildeskatt, tvangsmulkt samt renter og gebyrer.

- **Fordelt til skattekreditorene**

Dette er innbetalte skatter og avgifter, renter og gebyrer som er fordelt til skattekreditorene i henhold til gjeldende fordelingstall.

- **Krav som er ufordelt**

Dette skal være et lite beløp som skyldes øreavrounding i skatteregnskapssystemet.

- **Videresending plassering mellom kommuner**

Dette gjelder innbetalinger i mellomregning med andre kommuners skatteregnskap.

FORUM FOR KONTROLLUTVALG I ROGALAND

Høstkonferansen 2017

[Quality Hotel Residence](#), Sandnes

30. november 2017

PROGRAM

- 10:00 **Velkommen**
Einar Endresen – leder av arbeidsutvalget i Forum for kontrollutvalg i Rogaland
- 10:05 **Hvordan holder kontrollutvalgene seg orientert om kommunen?**
Innledninger av Oddbjørg A. Starrfelt - Klepp kommune, Jorunn Strand Vestbø - Finnøy kommune og Fride Solbakken – Rogaland fylkeskommune

Diskusjon og erfaringsutveksling
- 10:45 Pause
- 11:00 **Økonomiseksjonen Sør-Vest politidistrikt**
Sturle Smith, seksjonsleder Økonomiseksjonen Sør-Vest politidistrikt
- 11:45 **Årsmøte 2017** – Forum for kontrollutvalg i Rogaland
- 12:00 Lunsj
- 13:00 **Hvitsnippkriminalitet – Bekvemmelig løsning i en vanskelig situasjon?**
Professor Petter Gottschalk, Handelshøyskolen BI

med innlagt 15 min pause
- 14:45 Avslutning

VEL HJEM!